

kbnn:

Forventningsbarometeret for Nord-Norge

Våren 2025

Privat sektor

| Om barometeret

Hva tror næringslivsledere om fremtiden i nord, og hva er deres syn på den økonomiske utviklingen de siste tre månedene – og forventningene tolv måneder frem i tid? I Forventningsbarometeret har vi spurt 508 næringslivsledere i Nord-Norge om hvilke forventninger de har til den økonomiske utviklingen i egen bedrift, bransjen sin og landsdelen generelt de kommende tolv månedene. Det legges også vekt på bedriftens lønnsomhet og investeringsvilje, deres syn på arbeidsmarkedet og sysselsetting, klimarisiko og bærekraftrapportering.

Undersøkelsen skal bidra til å gi et komplett bilde av tilstanden i nordnorsk næringsliv og utsiktene fremover.

Forventningsbarometeret har blitt gjennomført hvert år siden 2019, og dette er den niende i rekken. Siste måling ble gjennomført [høsten 2024](#).

Forventningsbarometeret våren 2025 er gjennomført av Sentio Research på oppdrag fra Kunnskapsbanken, Sparebank 1 Nord-Norge.

Innhold

Om barometeret	2
Innhold	3
Les funnene fra privat sektor på tre minutter	4
Større optimisme i nordnorsk næringsliv	6
Forventet utvikling i bransjene	9
Forventet utvikling i landsdelen	13
Fremtidsutsikter for 2025	17
Bransjeforskjeller	19
Flere forventer økt lønnsomhet.....	21
Rekordstor andel forventer omsetningsvekst.....	23
Flere bedrifter forventer en økning i volum.....	24
Flere bedrifter forventer prisøkning, men forventningene til kostnadsnivået er nokså stabile	26
Stabil forventning om sysselsetting.....	31
Forventningsbildet våren 2025	32
Økt investeringsvilje blant bedriftene	34
Investeringsnivå	37
Investeringer i landsdelen	37
Fremdeles utfordringer med arbeidskraft i Nord-Norge	38
Tilgjengelig arbeidskraft – en begrensende faktor?	41
Nordnorske bedrifter rekrutterer helst gjennom eget nettverk	45
Halvparten av bedriftene vektlegger klimarisiko	48
Klimarisiko – påvirkning på fremtidige investeringer.....	54
Hvilke typer investeringer kan være aktuelle?.....	56
2 av 10 bedrifter er forberedt på CSRD	57
Metode og datagrunnlag	60
Figurliste	65

Les funnene fra privat sektor på tre minutter

Her kan du lese hovedfunnene fra vårens utgave av Forventningsbarometeret for Nord-Norge 2025.

Den økonomiske situasjonen blant bedriftene i Nord-Norge **har forbedret seg de seks siste månedene**. 19 prosent av bedriftene svarer at det økonomiske resultatet har vært bedre enn forventet de siste tre månedene, en økning fra 13 prosent høsten 2024. Størst forbedring har **bygg- og anleggsbransjen**, der andelen som rapporterer om et bedre økonomisk resultat enn forventet økte fra 6 prosent høsten 2024 til 18 prosent våren 2025.

Det er også økt optimisme til utviklingen i egen bransje og til næringslivet i landsdelen generelt de kommende tolv månedene. **For første gang siden 2019 er det flere bedrifter som forventer vekst, enn det er bedrifter som forventer nedgang i egen bransje**. 34 prosent forventer vekst, mens 29 prosent forventer nedgang. Forventningene til utviklingen i landsdelen er nesten identisk, der 34 prosent av bedriftene forventer vekst mens 25 prosent forventer nedgang.

Indikatorerne for omsetning, volum, utsalgspriser, kostnader, lønnsomhet og sysselsetting har alle positive vekstrater våren 2025. **Det er størst forventninger om økning i kostnadsnivået, der seks av ti bedrifter forventer en økning de neste 12 månedene**.

Det er økt investeringsvilje blant bedriftene i Nord-Norge. **Tre av ti bedrifter forventer å investere mer det kommende året enn de har gjort siste år** – den høyeste andelen siden 2021. Nesten samtlige bransjer forventer større økning i investeringsnivået våren 2025, sammenlignet med høsten 2024. **Unntaket er industri, som opplever en kraftig nedgang i investeringsvilje**.

Det er fremdeles utfordringer med arbeidskraft i landsdelen, og 59 prosent av bedriftene mener at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Dette er en litt større andel enn høsten 2024 (51 prosent), og omtrent likt som våren 2024 (57 prosent). Utfordringen er størst i bygg- og anleggsbransjen, der nesten åtte av ti svarer at det er vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. **Totalt 36 prosent av bedriftene i Nord-Norge tror at tilgangen på arbeidskraft vil være en**

begrensende faktor for bedriften, noe som er omtrent likt som ved målingene i 2024. Som ved tidligere målinger bruker flest bedrifter eget nettverk i rekrutteringsarbeidet.

Halvparten av de nordnorske bedriftene vektlegger klimarisiko. Denne andelen har ligget relativt stabilt siden våren 2023, men den er lavere enn den var i årene fra 2020 til 2022. **Omtrent tre av ti nordnorske bedrifter tror at klimarisiko vil påvirke virksomhetens investeringer i 2025.** Denne andelen har holdt seg nokså stabil siden høsten 2023.

Kun to av ti nordnorske bedrifter er i ganske stor eller meget stor grad forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraftsforhold som er forankret i CSRD. 12 prosent er ikke forberedt i det hele tatt.

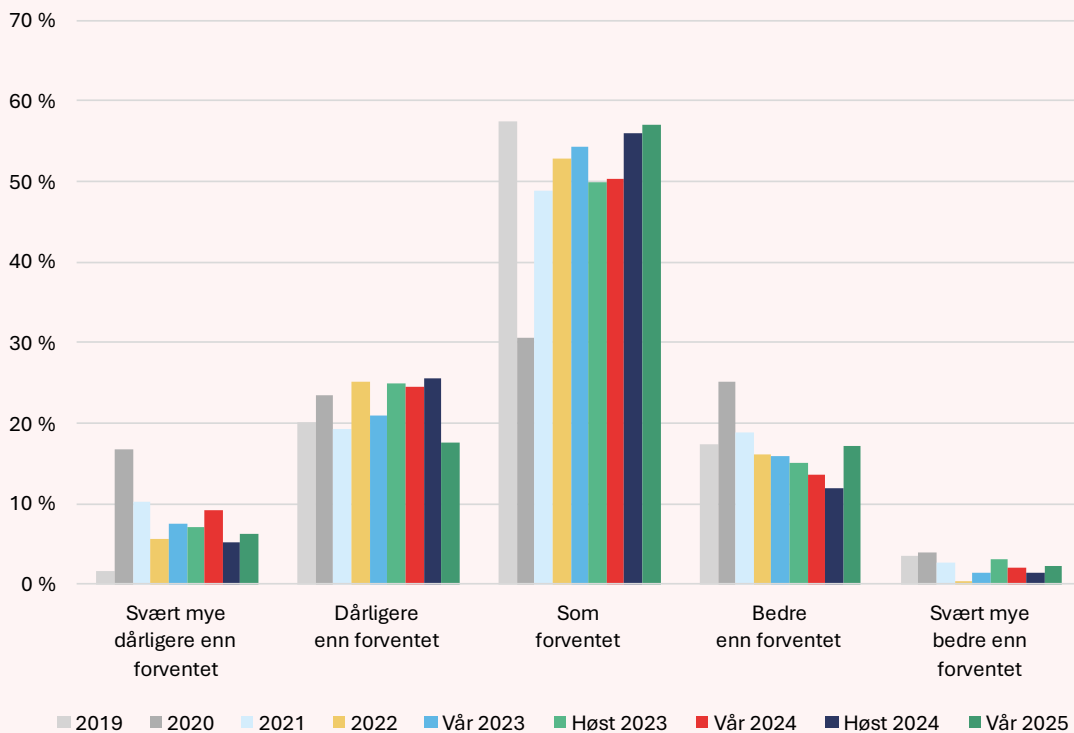
Større optimisme i nordnorsk næringsliv

Den økonomiske situasjonen blant bedriftene i Nord-Norge har forbedret seg de siste seks månedene, med særlig forbedring i bygg- og anleggsbransjen. Bedriftene i landsdelen er mer optimistiske enn i fjor høst, og forventningene for de kommende tolv månedene er størst i industribransjen.

Bedriftslederne ble spurt om hvordan det økonomiske resultatet i deres bedrift har utviklet seg de siste tre månedene. Begge målingene i [2024](#) viste at andelen som mente at det økonomiske resultatet var dårligere enn forventet, var mer enn dobbelt så stor som andelen som mente at resultatet var bedre enn forventet.

Et halvt år senere er det en forbedring i de økonomiske resultatene blant bedriftene i landsdelen: 19 prosent av bedriftene rapporterer om et økonomisk resultat som er bedre enn forventet, mens 24 prosent rapporterer om et økonomisk resultat som er dårligere enn forventet. 57 prosent av bedriftene rapporterer om et resultat som har vært som forventet de siste tre månedene. Andelen bedrifter som opplever at det økonomiske resultatet har vært som forventet, er omtrent lik som ved [høstens måling](#) (56 prosent), men andelen bedrifter som har gjort det dårligere enn forventet, har gått ned fra 31 prosent høsten 2024 til 24 prosent våren 2025.

Figur 1 – Utvikling i økonomiske resultat i bedriften siste tre månedene

Når vi ser på bransjeforskjellene i årets måling er det, som ved høstens måling, mindre variasjoner mellom bransjene enn ved tidligere målinger. Alle bransjene rapporterer også om bedre resultater i vårens måling enn det de gjorde høsten 2024. Dette til tross for at det i 2024 ble registrert det høyeste antallet konkurser i Nord-Norge siden 2010. 310 konkurser ble registrert i landsdelen, en økning på om lag 5 prosent fra 2023. En mulig forklaring på dette kan være at bedriftene som ikke har gått konkurs har bedre forutsetninger for videre drift. En annen forklaring kan være at forventningene til det økonomiske resultatet er dempet. Selv om bransjene i årets måling rapporterer om bedre resultater enn hva de gjorde i fjor, er det likevel i sum et dårligere resultat enn forventet. Når vi stiller opp andelen som forventer et bedre resultat mot andelen som forventer et dårligere resultat, får vi altså et netto negativt resultat, med kun industrien som gir et netto bedre enn forventet resultat og fiskeri og akvakultur rapporterer et nettoresultat som forventet.

Figur 2 – Utvikling i økonomiske resultat de tre siste månedene, fordelt på næring

Størst forbedring har **bygg- og anleggsbransjen**, der andelen som rapporterer om et økonomisk resultat som er bedre enn forventet økte fra 6 prosent høsten 2024 til 18 prosent våren 2025. Bygg- og anleggsbransjen hadde den [høyeste andelen konkurser i Nord-Norge i 2024](#), men resultatene i vårens forventningsbarometer viser en positiv utvikling i bransjen fra våren 2024. Til tross for dette er det fortsatt et netto negativt resultat med mer negative resultat enn positive i de siste tre månedene.

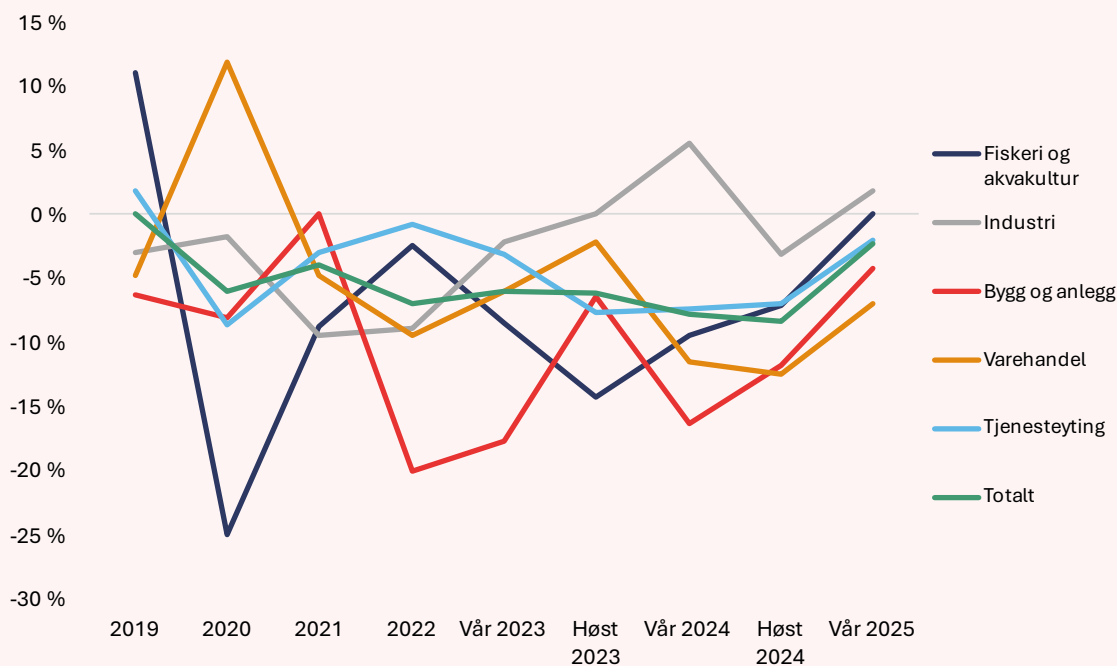
Også bedrifter innen **fiskeri- og akvakultur** opplever nokså stor forbedring de siste tre månedene, sammenlignet med det de gjorde høsten 2024. Det er nå like mange bedrifter som rapporterer om bedre resultater som dårligere resultater (16 prosent). Til sammenligning var det ved høstens måling 10 prosent som rapporterte om bedre resultater enn forventet, mens 24 prosent rapporterte om dårligere resultater enn forventet. Det er likevel verdt å merke seg at fiskeri- og akvakultur har den høyeste andelen blant alle næringene som rapporterer om økonomiske resultater som er «svært mye dårligere» enn forventet (13 prosent).

Industri er den næringen som samlet sett har oppnådd best resultater de siste tre månedene. 26 prosent av bedriftene rapporterer om bedre resultater enn forventet, mens 22 prosent rapporterer om dårligere resultater enn forventet. For rundt halvparten av bedriftene var resultatet som forventet. Andelen bedrifter som rapporterer om dårligere resultater er den samme som høsten 2024 (22 prosent ved begge målingene), mens andelen som rapporterer om bedre resultater har økt fra 16 prosent høsten 2024 til 26 prosent våren 2025.

Også **varehandel** rapporterer om bedre resultater de siste tre månedene enn det de gjorde i fjor høst. Høsten 2024 var det hele 45 prosent som rapporterte om resultater som var dårligere enn forventet. I år er andelen redusert til 32 prosent. Andelen som rapporterer om bedre resultater, er omtrent lik (20 prosent høsten 2024 og 18 prosent våren 2025), mens andelen bedrifter med resultat som forventet har steget fra 35 prosent høsten 2024 til 50 prosent våren 2025.

Innen **tjenesteyting** er andelen som rapporterer om økonomiske resultater som forventet omtrent den samme nå (57 prosent) som ved høstens måling (59 prosent). Andelen som rapporterer om bedre resultat enn forventet er imidlertid større. 19 prosent av bedriftene har bedre resultat enn forventet nå, mot 14 prosent høsten 2024.

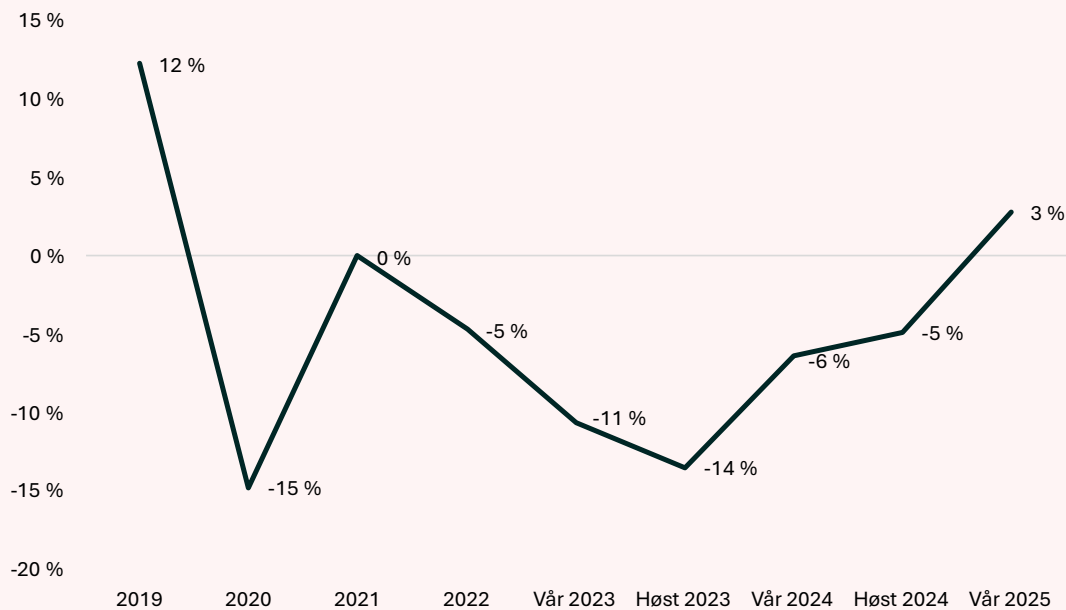
Figur 3 – Utvikling i økonomiske resultat de tre siste månedene, fordelt på næring. Trendutvikling.

Forventet utvikling i bransjene

Resultatene fra vårens forventningsbarometer viser at optimismen blant bedriftslederne i Nord-Norge er forsterket med tanke på den økonomiske utviklingen i egen bransje. Dette er den største optimismen blant bedriftene siden 2019, og for første gang siden 2019 er det flere bedrifter som forventer vekst, enn det er bedrifter som forventer nedgang i bransjen. 34 prosent av bedriftene forventer vekst i sin bransje de kommende tolv månedene. 37 prosent forventer stabil utvikling, mens 29 prosent forventer nedgang. Til sammenligning var det omtrent 40 prosent som forventet nedgang høsten og våren 2024.

Figur 4 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder. Trendutvikling

Størst optimisme er det i **industrieringen**. For industribransjen har andelen som forventer nedgang gått fra 36 prosent høsten 2024 til 9 prosent våren 2025.

Selv om det er minst grad av optimisme blant bedriftene i **fiskeri og akvakultur**, ser vi en betydelig økning fra høsten 2024. Ved høstens måling hadde 67 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur en forventning om nedgang i bransjen, mens 19 prosent forventet vekst. Vårens måling viser en helt annen situasjon: 44 prosent forventer en nedgang i bransjen de neste tolv månedene, mens 28 prosent forventer vekst. [Norges Sjømatråd](#) viser til store verdisingninger i fjor, men som et rekordår for eksport av norsk fisk – mye takket være et spesielt sterkt fjerde kvartal. I 2024 hadde vi det laveste eksportvolumet av torsk siden 2011, med nedgang i kvoter og landinger som hovedårsak. Ved slutten av 2024 var total eksportverdi lik som 2023, til tross for en reduksjon i eksportert volum noe Sjømatrådet mener var på grunn av valutaeffekten.

Selv om optimismen er større enn den var i høst innen fiskeri og akvakultur og industrieringen, er det fremdeles mange bedrifter som er pessimistiske. [Reduserte fiskekvoter](#) og lav kjøpekraft blant kundene bidrar til en forventning om utfordringer også det kommende året – i tillegg melder enkelte bedrifter om negative ringvirkninger for dem grunnet nedgang i andre bransjer:

Reduserte torsk kvoter med 25% fra i fjor

Fiskeri og akvakultur

Det virker som det er lav kjøpekraft blant det norske folk og bedrifter. Tror renten har mye av skylden her. Nykjøp og investeringer holdes på et minimum

Industri

Vi selger til fiskebåt, og det er nedgangstider på mange fiskerier

Industri

Også innen **varehandel** er optimismen betydelig større enn den var i 2024. Mens 55 prosent av bedriftene forventet nedgang høsten 2024, er denne andelen nå redusert til 28 prosent. Andelen som forventer vekst er omtrent lik, mens andelen som forventer stabil utvikling har økt fra 15 prosent til 39 prosent. For første gang siden Forventningsbarometeret startet i 2019, er det flere bedrifter som forventer vekst enn nedgang.

Etter å ha hatt en positiv utvikling i flere målinger, er det nå status quo i **tjenesteyting**. 26 prosent av bedriftene forventer nedgang i bransjen de neste tolv månedene, mens 36 prosent forventer vekst. 38 prosent forventer stabil utvikling. Dette er tilsvarende som målingen i høst. Tjenesteyting er dermed én av tre næringer hvor andelen bedrifter som forventer vekst er større enn andelen som forventer nedgang. Kommentarene under viser variasjoner i forventningene innen tjenesteyting:

Generell vekst i bransjen, men også økt konkurranse

Tjenesteyting

Det er tilgang på lærlinger som avgjør vår utvikling. På kort sikt er tilgangen stabil. På lengre sikt går antallet ungdommer betydelig ned.

Tjenesteyting

Det er et økende behov for tjenestene vi leverer

Tjenesteyting

Flere grunner, blant annet minkende etterspørsel fra våre mange bedriftskunder i sør på grunn av økende reise/transport kostnader. Nord-Norge prioriteres derfor bort. Forventes også nedgang i privatmarkedet på enkelte ting.

Tjenesteyting

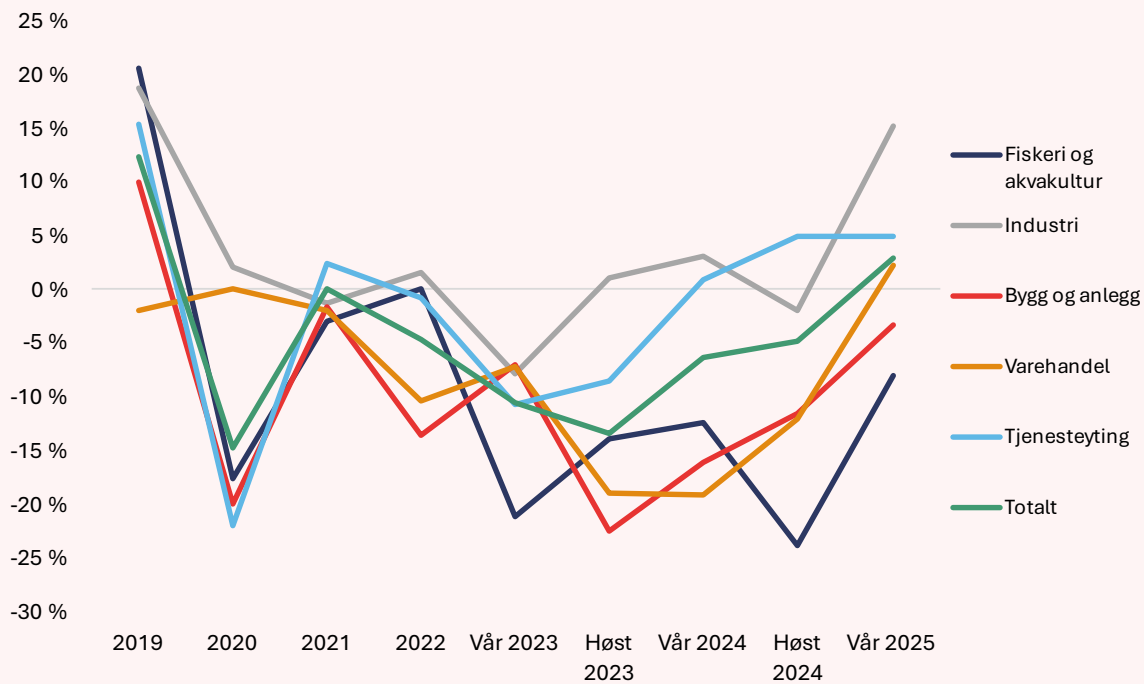
Bygg- og anlegg hadde meget svake forventninger høsten 2023 og våren 2024, der målingene viste klare negative tall. Høsten 2024 vitnet om en forsiktig bedring, og tallene i vårens Forventningsbarometer viser at bygg- og anleggsbransjen for alvor forventer at pilen peker oppover. 31 prosent av bedriftene forventer nå en vekst de neste tolv månedene, en økning fra 19 prosent høsten 2024. 37 prosent forventer en nedgang, mot 42 prosent høsten 2024. Det er fremdeles et flertall som forventer en nedgang, men

andelen bedrifter som forventer vekst har blitt betydelig større. [NHO](#) spår et nullvekstsår for byggenæringen i 2025. NHOs medlemsundersøkelse viser også at byggenæringen har lavest forventning til markedssituasjonen fremover, sammenlignet med andre næringer, til tross for regjeringens mål om å [bygge 130.000 nye boliger innen 2030](#). Samtidig forventes det at blant annet lavere prisvekst på byggevarer og etterspørselsdrevet boligprisvekst vil kunne bidra til økt igangsetting, som bransjen kanskje kan se effekten av i 2026. Man bør også ha med i beregningen at det var forventet rentekutt da bedriftene svarte på undersøkelsen, noe som kan ha stor effekt på bransjen. [Rentekuttet ble utsatt på Norges Banks](#) rentemøte i mars.

Figur 5 – Forventet utvikling i bransjene neste tolv måneder, fordelt på næring

Figur 6 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring. Trendutvikling.

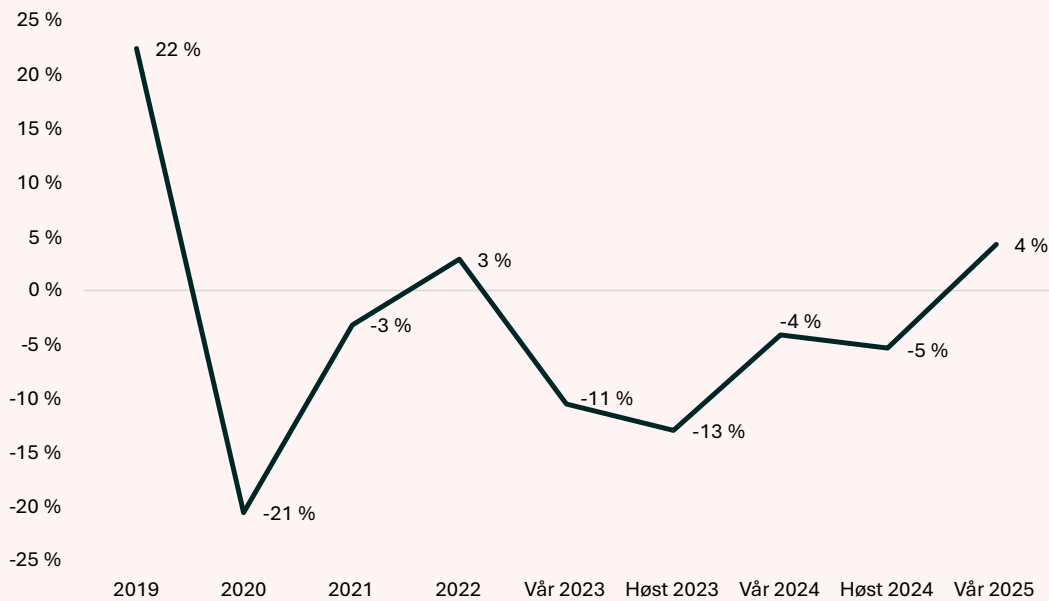

Forventet utvikling i landsdelen

Bedriftene i Nord-Norge er nokså optimistiske med tanke på den økonomiske utviklingen i egen bransje de neste tolv månedene, men hva er forventningene til næringslivet i landsdelen generelt?

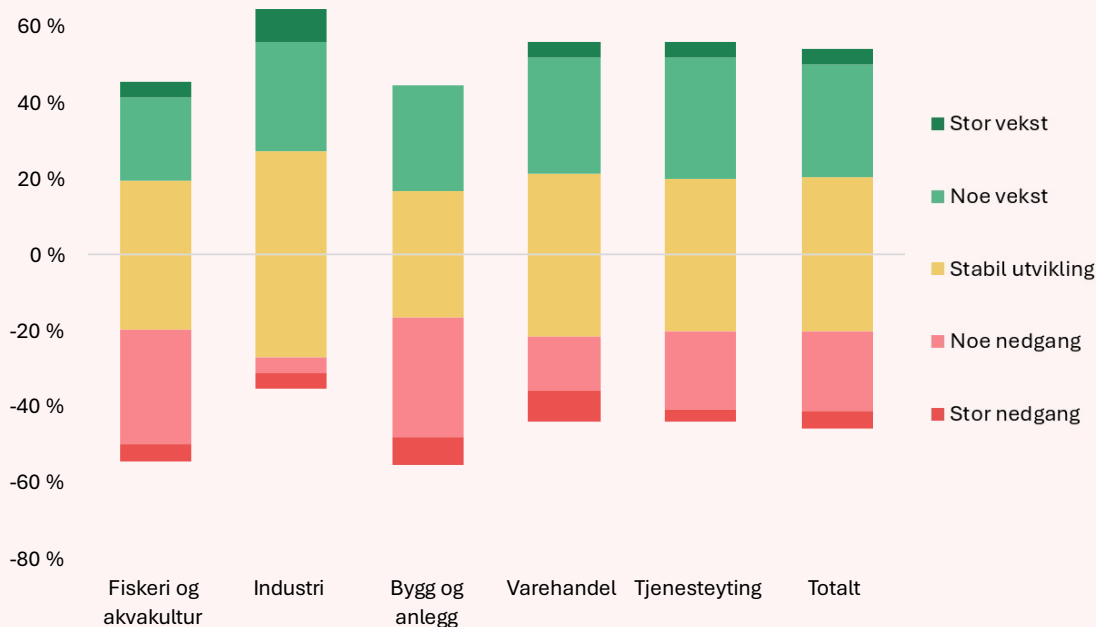
34 prosent av bedriftene forventer vekst i landsdelen de kommende tolv månedene, mens 25 prosent forventer nedgang. 41 prosent forventer stabil utvikling. Dette er nesten identisk med bedriftenes forventninger til egen bransje. Forventningene til den økonomiske utviklingen i landsdelen, er noe svakere i Finnmark enn i Troms og Nordland. 39 prosent av bedriftene i Finnmark forventer en nedgang i den økonomiske utviklingen i Nord-Norge. Dette gjelder 24 prosent i av bedriftene i Troms og 21 prosent i Nordland.

Figur 7 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder

For første gang siden 2022 er det flere bedrifter som forventer vekst enn nedgang i landsdelen de kommende tolv månedene. Det er kun innen fiskeri og akvakultur og bygg og anlegg hvor flere bedrifter forventer nedgang enn vekst.

Figur 8 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder, fordelt på næring

Industrinæringen, som har størst forventninger til utviklingen i egen bransje de kommende tolv månedene, har også størst forventninger til den økonomiske utviklingen i landsdelen generelt. 38 prosent av bedriftene i industrinæringen forventer vekst i landsdelen, mens over halvparten (54 prosent) forventer stabil utvikling. Kun 8 prosent

forventer nedgang. Sammenlignet med høstens måling er det flere bedrifter i industrinæringen som forventer stabil utvikling i landsdelen (32 prosent høsten 2024), mens færre venter vekst (52 prosent høsten 2024) eller nedgang (16 prosent høsten 2024).

Fiskeri og akvakultur og **varehandel** hadde de laveste forventningene til den økonomiske utviklingen i landsdelen høsten 2024. Kun 9 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur hadde forventninger om vekst høsten 2024, mens hele 55 prosent forventet nedgang. Innen varehandel forventet 28 prosent vekst, mens 53 prosent forventet nedgang. Vårens måling viser stigende optimisme: 26 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur forventer nå en vekst i landsdelen, mens 35 prosent forventer nedgang. Blant bedriftene i varehandel forventer 35 prosent vekst og 22 prosent nedgang. Sammenlignet med høsten 2024 er det disse to næringene som har hatt brattest kurve når det gjelder forventninger til landsdelen. Både fiskeri og akvakultur og varehandel har litt større forventninger til næringslivet i Nord-Norge enn til egen bransje.

Både **bygg- og anleggsbransjen** og **tjenesteyting** har nokså like forventninger til landsdelen som til egen bransje. 28 prosent av bedriftene i bygg- og anleggsbransjen har forventninger om vekst i landsdelen de kommende tolv måneder. 39 prosent forventer nedgang, mens 33 prosent forventer stabil utvikling. Blant bedriftene i tjenesteyting er det 36 prosent som forventer vekst, 24 prosent som forventer nedgang og 40 prosent som forventer stabil utvikling. Dette er nokså likt som ved [høstens måling](#). I bygg- og anleggsbransjen har det vært en sterk positiv utvikling siden våren 2023, da forventningene til landsdelen nådde et bunnpunkt. Innen tjenesteyting har det siden våren 2024 vært flere bedrifter som har forventet vekst heller enn nedgang i landsdelen.

Svak kronekurs og tropevarme bidro til at [2024 ble et rekordår for overnattingsbedriftene i Nord-Norge](#), og det er også i år store forventninger til turismen i landsdelen:

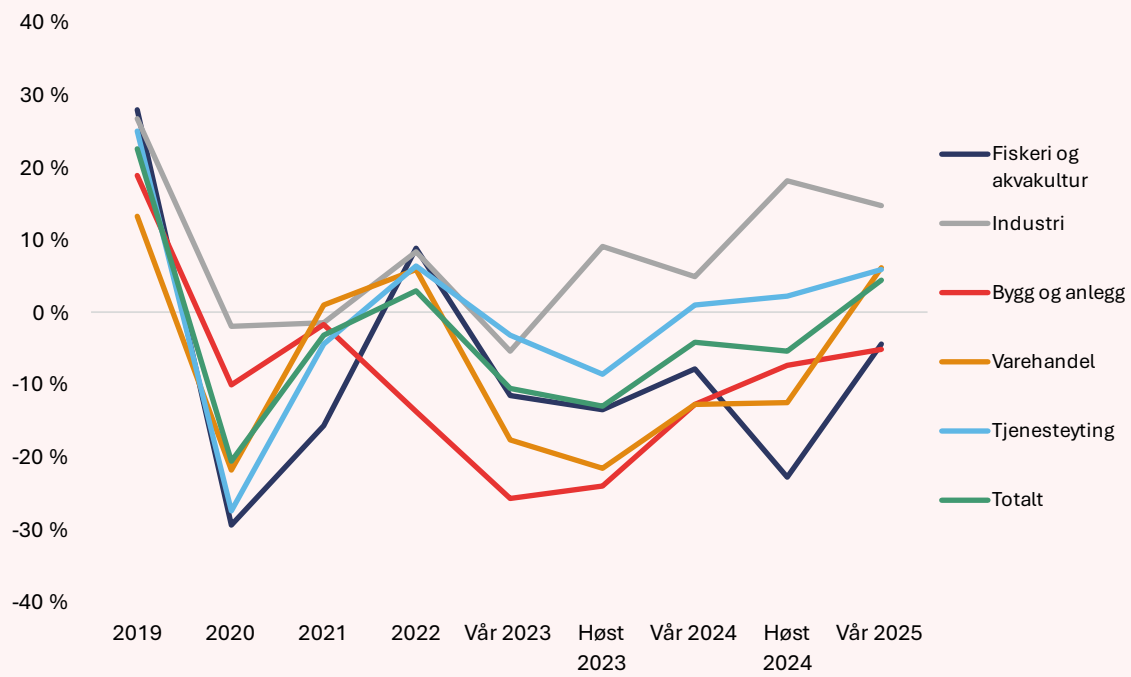
Reiselivet i Nord Norge blomstrer med tilgang på gjester

Tjenesteyting / Overnattings- og serveringsvirksomhet

Forventet økning i turismen i Nord-Norge

Tjenesteyting

Figur 9 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling.

| Fremtidsutsikter for 2025

Næringslivet har større forventninger til det kommende året, enn det de har hatt på lenge. Omsetning, volum, utsalgspriser, kostnader, lønnsomhet og sysselsetting har alle positive vekstrater våren 2025. Bedriftene forventer likevel utfordringer, og det er rentenivå, kronekurs og inflasjon som antas å ha størst påvirkningskraft på bedriftenes utvikling.

Bedriftslederne ble bedt om å vurdere hvorvidt ulike utfordringer kan påvirke fremtidsutsiktene for egen virksomhet. Listen inkluderer ti utfordringer som kan påvirke virksomheten det neste året. Utfordringene varierer fra formueskatt og rentenivå til kunstig intelligens, toll- og handelsbarrierer og kommuneøkonomi. De to sistnevnte er nye tema i vårens undersøkelse.

Forventningsbarometrene i [2024](#) viste at rentenivå, kronekurs og inflasjon var de områdene som i størst grad påvirket bedriftenes utvikling. Bildet er nokså likt seks måneder senere. Det er fremdeles rentenivå, kronekurs og inflasjon som påvirker utviklingen til nordnorske bedrifter mest. 57 prosent av bedriftene tror at rentenivået i stor grad vil påvirke virksomhetens utvikling det neste året, mens 54 prosent tror kronekursen vil påvirke. 48 prosent av bedriftene tror inflasjon vil påvirke virksomhetens utvikling. Bekymringen rundt rentenivå og kronekurs er mindre blant bedrifter med under 1 million kroner i omsetning, sammenlignet med bedrifter med større omsetning.

Ser man i den andre enden, er krafttilgang det området med minst påvirkningskraft blant bedriftene i landsdelen. Kun 18 prosent tror at krafttilgang i stor grad vil påvirke bedriftens utvikling de neste tolv månedene, mens nesten halvparten tror at krafttilgang vil ha liten eller ingen påvirkning. Også her har de minste bedriftene (både i omsetning og i antall ansatte) mindre bekymring sammenlignet med større bedrifter.

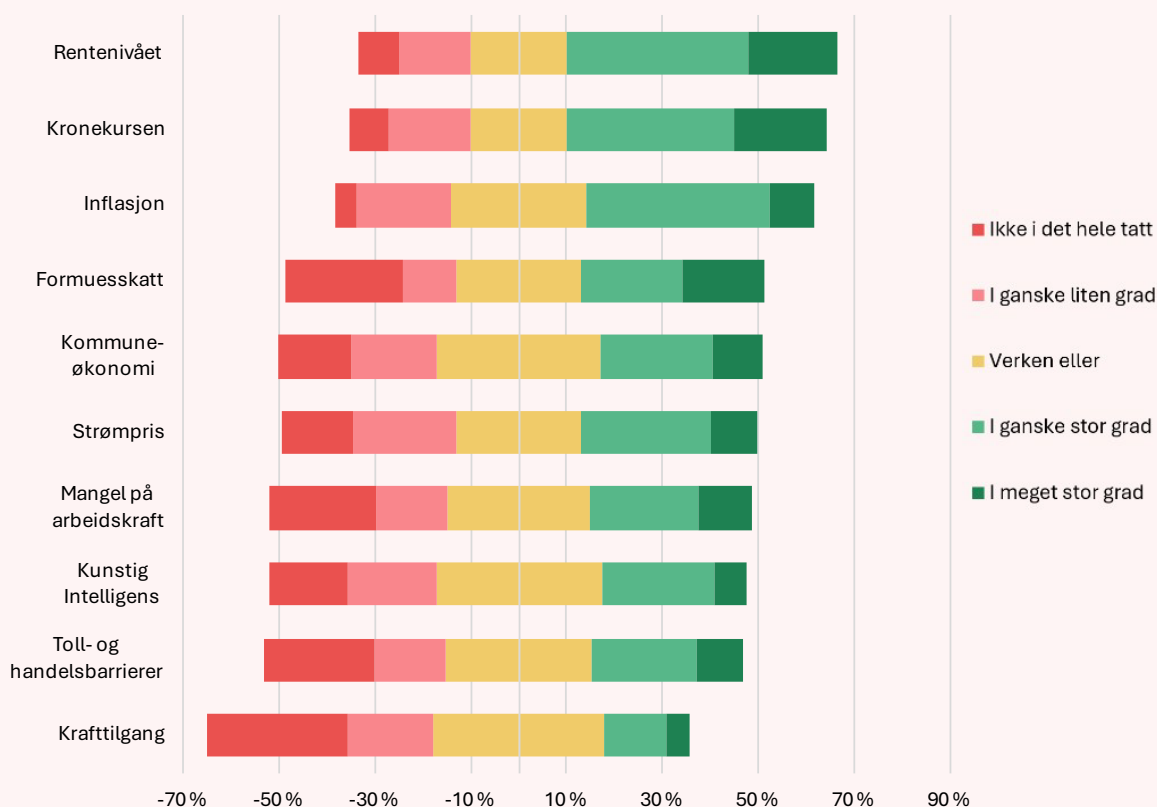
[En undersøkelse gjort av KS](#) viser at 58 prosent av kommunene i undersøkelsen (225 kommuner) hadde et negativt driftsresultat i 2024. Nesten halvparten av disse hadde et driftsresultat lavere enn -2 prosent. Dette er en økning fra 42 prosent i 2023 for de samme kommunene. Undersøkelsen viser at det står dårligst til blant kommuner i Nord-Norge, og de nordnorske kommunene hadde samlet sett svakest netto driftsresultat fordelt på landsdel (-1,3 prosent). Konjunkturbarometeret for Nord-Norge 2024 spår at den dårlige kommuneøkonomien i landsdelen kan påvirke veksten til bedriftene i landsdelen, ved at næringslivet får mindre støtte til utvikling og investeringer, noe som igjen kan begrense lokal vekst. Vårens forventningsbarometer viser at 34 prosent av bedriftslederne tror kommuneøkonomien i stor grad vil påvirke virksomheten de neste tolv månedene, mens nesten like mange (33 prosent) tror det motsatte. Bedriftslederne

er med andre ord delt når det kommer til hvor stor påvirkningskraft kommuneøkonomien har på bedriftens utvikling.

Også når det gjelder toll- og handelsbarrierer – et av målingens nye områder – er bedriftene noe delte. Tre av ti bedrifter tror toll- og handelsbarrierer i stor grad vil ha påvirkning på bedriften de neste tolv månedene, mens nesten fire av ti tror det i liten eller ingen grad vil påvirke.

[Analyser gjennomført av Samfunnsøkonomisk Analyse på oppdrag fra NHO](#), viser at 24 prosent av bedriftene brukte kunstig intelligens allerede høsten 2023. Rapporten viser også at bruk av generativ kunstig intelligens kan øke den gjennomsnittlige årlige produktivetsveksten fra omtrent 0,6 prosent til rundt 1,3 prosent i perioden 2023–2040. Ifølge analysene vil mange bedrifter ha fordel av å øke bruken av kunstig intelligens. Nordnorske bedriftsledere er fremdeles nokså avventende til om kunstig intelligens vil ha noen stor påvirkning på bedriftens utvikling det neste året. I høst svarte 23 prosent at de trodde kunstig intelligens i stor grad vil påvirke virksomheten, mens 41 prosent svarte i liten grad eller ikke i det hele tatt. Vårens måling viser at 30 prosent av bedriftsledere spår at kunstig intelligens i stor grad vil ha betydning for bedriftens utvikling de neste tolv månedene. 35 prosent tror ikke at kunstig intelligens vil ha noen særlig påvirkning på virksomheten. Forventningene til KI er dermed noe lavere i våre målinger enn i [NHOs kompetansebarometer for 2024](#), der til sammen syv av ti bedrifter mente at kunstig intelligens ville være viktig for bedriftens fremtidige vekst og konkurranseevne. Undersøkelsen viste også en tydelig sammenheng mellom bedriftsstørrelse og forventning til kunstig intelligens, der forventningene til kunstig intelligens økte med bedriftens størrelse. [En undersøkelse gjennomført av BDO](#) viser at det er et skille mellom små og mellomstore bedrifter når det gjelder satsning på kunstig intelligens, og det er først og fremst de store bedriftene som virkelig satser på KI. Våre tall viser samme tendens, der de største bedriftene (både i antall ansatte og i omsetning) har større tro på at kunstig intelligens kan påvirke virksomheten de neste tolv månedene, sammenlignet med de mindre bedriftene.

Figur 10 – Områder som kan påvirke virksomheten de neste tolv måneder

Bransjeforskjeller

Som ved tidligere målinger, viser også resultatene i vårens måling noen forskjeller mellom bransjene:

Innen **fiskeri og akvakultur** er det rentenivået og kronekursen som bedriftslederne i størst grad antar vil påvirke bedriftenes utvikling. Henholdsvis 75 og 80 prosent av bedriftene tror disse områdene i stor grad vil ha en påvirkning på virksomheten. Bedrifter innen fiskeri og akvakultur er mer bekymret for rentenivået og kronekursen, sammenlignet med en del andre næringer. Kronekursen har mye å si for eksporten av sjømat, og de siste årene har svak kronekurs bidratt til å øke eksportverdien på den norske sjømaten. [I 2024 endte eksportverdien på 175,4 milliarder kroner, noe som er tidenes høyeste.](#) Året 2025 har også startet bra, der det ble satt [ny rekord for sjømateksporten i januar](#). Det er svært få bedrifter innen fiskeri og akvakultur som tror kommuneøkonomien i stor grad vil ha noe å si for utviklingen (8 prosent), og andelen bedrifter som tror kommuneøkonomien vil ha påvirkning er mindre blant bedriftene innen fiskeri og akvakultur enn i andre næringer.

Også i **industri-næringen** er det rentenivået og kronekursen som i størst grad antas å påvirke bedriftens utvikling. Henholdsvis 50 og 46 prosent av bedriftene forventer at

rentenivået og kronekursen i stor grad vil påvirke bedriftens utvikling de neste tolv månedene. Som i fiskerinæringen, kan kronekursen også få konsekvenser i industrinæringen. Mens svak kronekurs har slått positivt ut for fiskerinæringen, kan svakere kronekurs også ha negative konsekvenser for industribedrifter som må importere varer, da svakere kronekurs [fører til at varer som importeres til Norge blir dyrere](#). Mangel på arbeidskraft har minst påvirkningskraft: 17 prosent av bedriftene tror mangel på arbeidskraft i stor grad vil ha påvirkning på bedriftens utvikling. 33 prosent av bedriftene i industrinæringen tror kunstig intelligens i stor grad vil påvirke bedriften. Industri er den næringen med færrest identifiserte bekymringsområder. Dette er samme bilde som i [2024](#).

I **bygg- og anleggsbransjen** er det rentenivået og kommuneøkonomien som skaper mest bekymring. Henholdsvis 67 og 57 prosent av bedriftene tror rentenivået og kommuneøkonomien i stor grad vil påvirke bedriftens utvikling de neste tolv månedene. Bekymringen for rentenivået og kommuneøkonomien er også større i bygg- og anleggsbransjen sammenlignet med en del andre næringer. [Ifølge NHOs markedsrapport for 2025](#) er bransjen særlig utsatt for renteøkninger og svak kommuneøkonomi, da dette kan føre til færre igangsettelser og at planlagte prosjekter må utsettes. Vi ser også at bedriftene er mer bekymret for formueskatt og mangel på arbeidskraft, sammenlignet med de andre næringene. Krafttilgang og kunstig intelligens antas å påvirke bedriftene i bygg- og anleggsbransjen minst, og særlig bedriftene i Finnmark tror kunstig intelligens vil ha liten betydning for bedriften det kommende året.

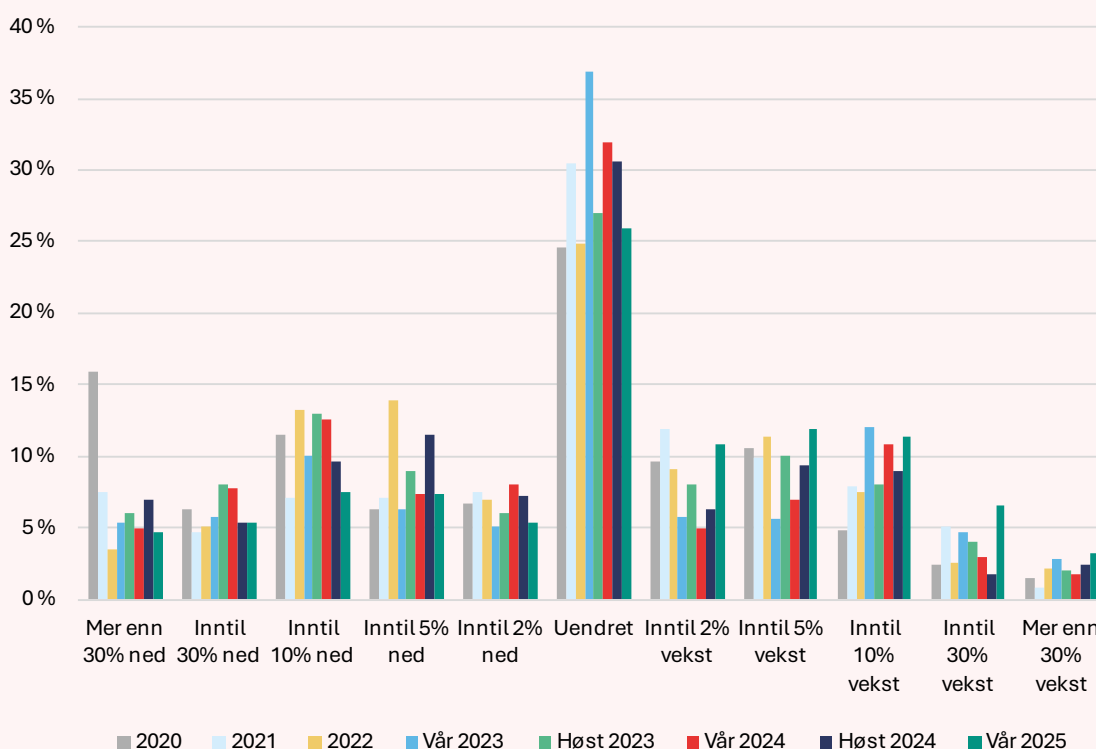
Inflasjon og kronekurs er de områdene bedriftslederne innen **varehandel** mener kommer til å ha størst påvirkning på bedriftenes utvikling. 77 prosent mener kronekursen i stor grad vil ha påvirkning på bedriften, mens 65 prosent mener inflasjon vil ha betydning. Kronekursen anses som viktigere for utviklingen fremover blant bedrifter innen varehandel enn blant bedrifter innen industri, bygg- og anlegg og tjenesteyting. Bedriftene innen varehandel er også mer bekymret for toll- og handelsbarrierer, sammenlignet med bedrifter i de andre næringene. Bedriftene innen varehandel er minst bekymret for krafttilgang, og det er kun 9 prosent av bedriftene som tror at krafttilgang vil ha noen påvirkning på bedriftens utvikling de neste tolv månedene.

Innen **tjenesteyting** er det rentenivået (52 prosent) etterfulgt av inflasjon og kronekursen (begge 46 prosent) som bedriftene tror kommer til å ha størst påvirkning på bedriftens utvikling de neste tolv månedene. Krafttilgang og toll- og handelsbarrierer spås å ha minst påvirkningskraft på disse bedriftene, og er mindre bekymret for toll- og handelsbarrierer enn det andre næringene er. De er også mindre bekymret for formueskatt og kronekurs. Sammen med industri, er tjenesteyting den næringen med lavest andeler som tror at de ulike områdene i stor grad vil påvirke bedriftens utvikling de neste tolv månedene.

Flere forventer økt lønnsomhet

Forventningsbarometeret for 2025 viser en bedring i bedriftenes forventning til egen lønnsomhet. Ser vi på resultatene fra de siste fem årene for hvordan bedriftslederne forventer at lønnsomheten vil utvikle seg i løpet av de neste tolv månedene, er det kun i 2021 og i 2025 at andelen som forventer en økning i bedriftens lønnsomhet, har vært større enn andelen som forventer en nedgang – og i 2021 var forskjellen marginal (36 prosent mot 34 prosent). Ved denne målingen er det 44 prosent som forventer økt lønnsomhet, mens 30 prosent venter en nedgang. Sammenlignet med nasjonale tall fra [Norges Banks forventningsundersøkelse](#), der 29,5 prosent av bedriftsledere forventer økt lønnsomhet og 29,2 prosent forventer at lønnsomheten vil svekkes, tyder våre tall på at bedriftene har større forventninger til økt lønnsomhet det neste året.

Figur 11 – Forventet utvikling i lønnsomhet

Forventningene til økt lønnsomhet har gjort et betydelig byks sammenlignet med våren 2024, da andelen som forventet økt lønnsomhet var på sitt laveste i femårsperioden (27 prosent). Den økte optimismen ledes an av **industrien**, samt **fiskeri og akvakultur**, hvor over halvparten venter en vekst i lønnsomheten i de neste tolv månedene.

Selv om bedrifter innen fiskeri og akvakultur stort sett er optimistiske, er det ikke alle som forventer økt lønnsomhet. [Reduksjonen av torskekvoten fra 2025, spesielt for større fartøy](#), og dårlig økonomi blant kundene trekkes fram av de som tror på en reduksjon i lønnsomheten. En av dem skriver:

Nedgangen i kvoter fisk. Høyt utgiftsnivå, diesel, renter, strøm og lønn. Har folk økonomi til å kjøpe fisk/fiskeproduktene som produseres i Norge med det prisnivået som har oppstått de siste årene?

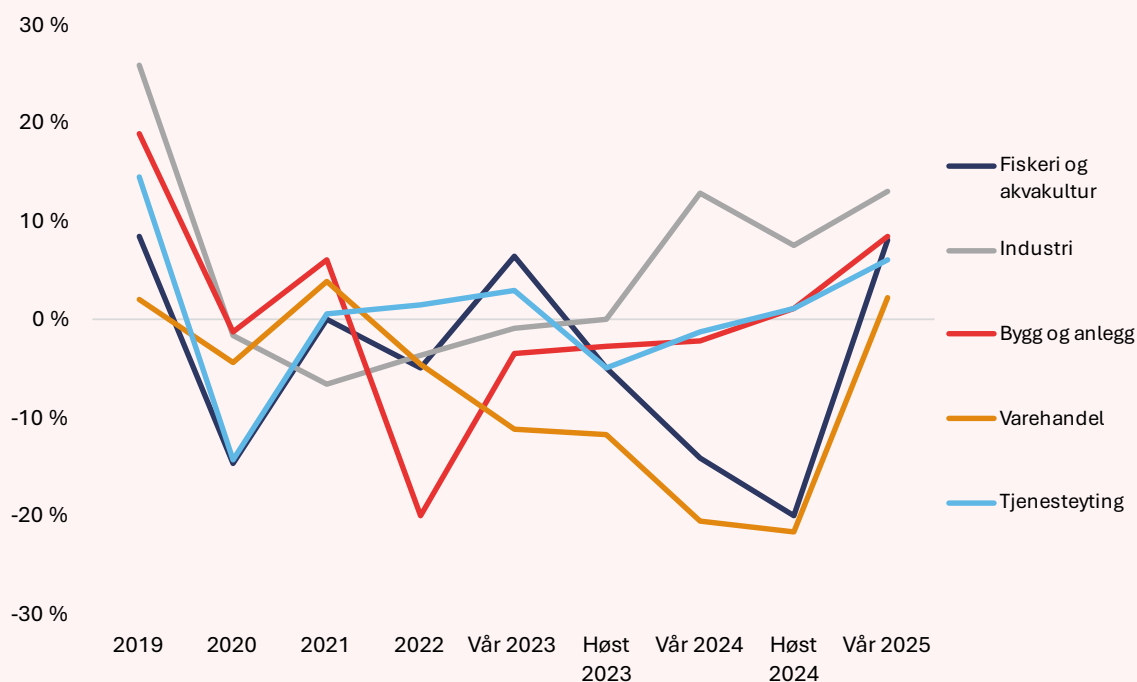
Fiskeri og akvakultur

Dårlig økonomi blant kundegruppene – både bedrifts- og privatkunder – kommer opp uavhengig av bransje. Det er også flere som nevner prioriteringer fra kommune og stat, samt internasjonale forhold som har gjort dem nervøse. Det er usikre tider for mange bedrifter, og svak kronekurs, høye renter og mye usikkerhet internasjonalt gjør det vanskelig for mange å spå hvordan lønnsomheten deres ser ut om ett år.

Når vi ser på trendutviklingen, hvor vi setter de som forventer nedgang opp mot de som forventer økning, ser vi at bedriftene stort sett har forventet en netto nedgang de siste fem årene. Våren 2024 svarte bedriftene samlet sett at de så for seg en nedgang på 2,28 prosent, mens de i årets undersøkelse forventer en økning på 0,25 prosent.

Fordelt på næring ser vi tydelig den relativt store endringen i trendene fra våren 2024 til våren 2025 – særlig i varehandelen og innen fiskeri og akvakultur. Økningen kan sees i sammenheng med [tall fra SSB som viser til en svak vekst i norsk økonomi](#).

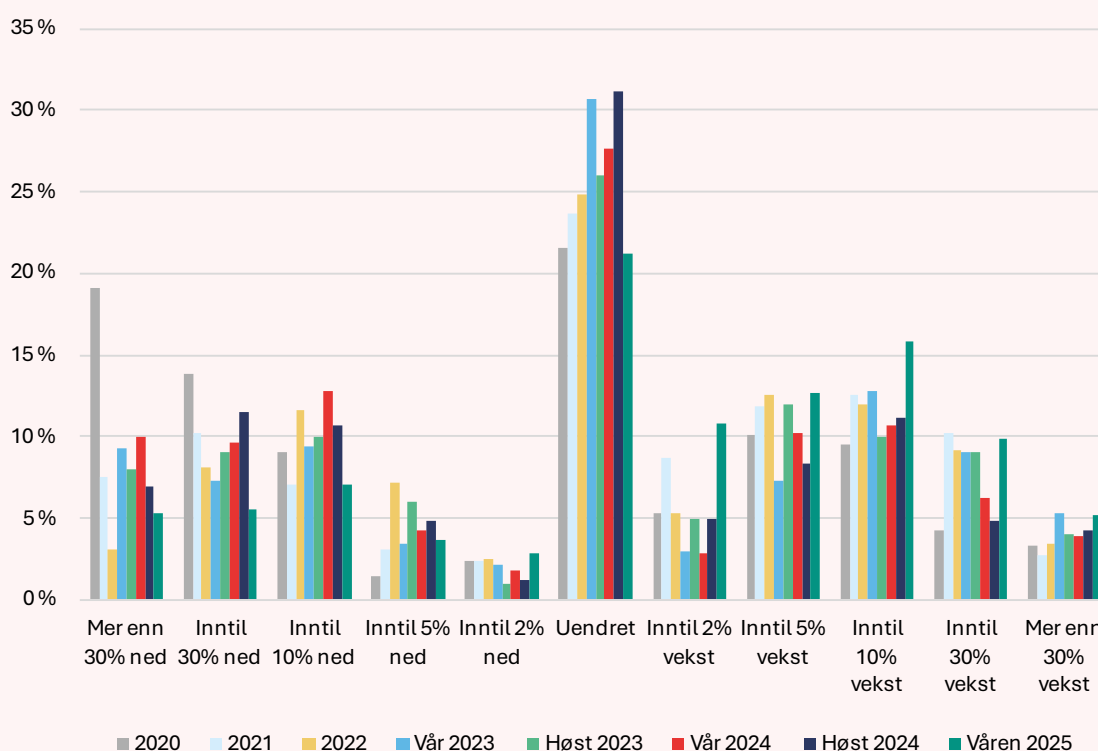
Figur 12 – Forventet utvikling i lønnsomhet, fordelt på næring. Trendutvikling

Rekordstor andel forventer omsetningsvekst

Forventningsbarometeret våren 2025 viser at det er en rekordhøy andel bedrifter som forventer omsetningsvekst: 54 prosent av bedriftene forventer vekst i omsetningen de kommende tolv månedene. Dette er en betydelig økning fra høstens måling, da 34 prosent av bedriftene forventet vekst, og andelen som forventer vekst er samtidig den største siden målingen startet. Det ser med andre ord ut til at bedriftene i Nord-Norge har tro på økt kjøpekraft i tiden fremover. [SSBs konjunkturtendens](#) fra desember 2024 anslår at lønns- og inntekstvekst, sammen med lavere prisvekst og rentekutt, vil føre til økt kjøpekraft for husholdningene i 2025.

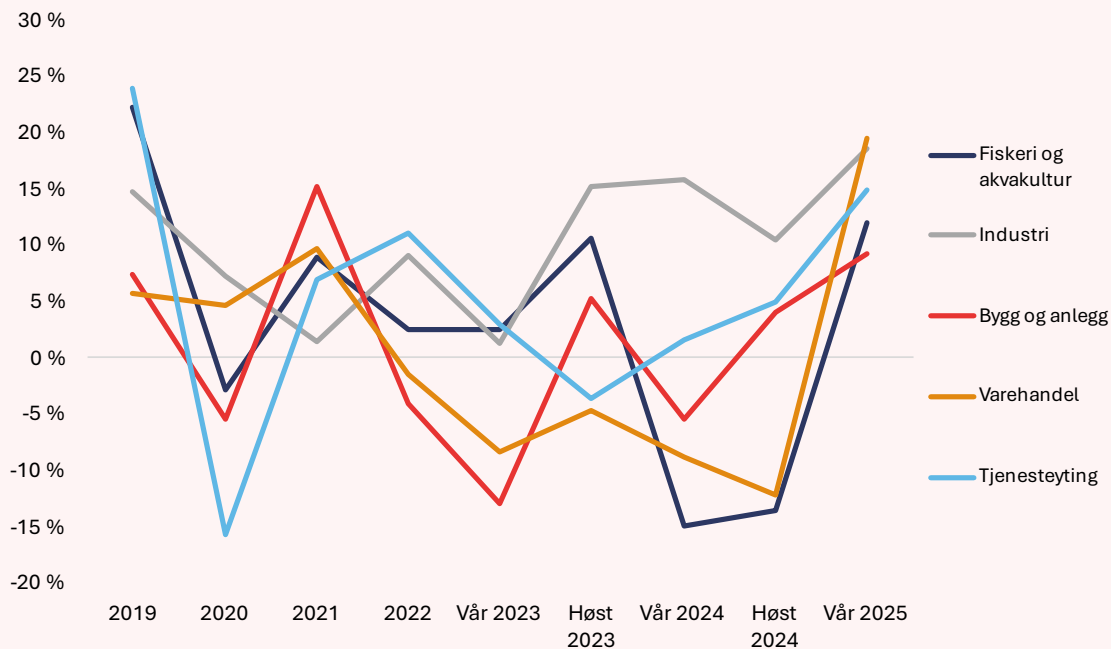
Figur 13 – Forventet utvikling i omsetning

I samtlige bransjer er det en større andel bedrifter som forventer vekst enn nedgang i omsetning, og samtlige bransjer har større forventninger til omsetningsvekst det kommende året, enn det de hadde for et halvt år siden. Størst forbedring finner vi i **varehandel**, der prosentandelen bedrifter som forventer vekst i omsetning har økt fra 24 prosent høsten 2024 til 61 prosent våren 2025. Varehandel er dermed den bransjen med størst forventninger til omsetningsvekst i vårens måling, og det med god grunn. Tall fra NHO viser at [norsk varehandel hadde en pangstart på 2025](#), og at veksten i januar var den sterkeste på lenge i bransjen.

Også innen **fiskeri og akvakultur** er andelen bedrifter som forventer fremgang betydelig større våren 2025 (56 prosent) sammenlignet med i fjor høst (32 prosent). [Svak krone førte til en rekord for sjømateksport i starten av 2025](#). Norge eksporterte sjømat for 15,3 milliarder kr i januar 2025, en økning på 14 prosent (1,9 milliarder kr) sammenlignet med samme måned i fjor. Med tanke på at halvparten av bedriftene innen fiskeri og akvakultur også forventer vekst i lønnsomhet det kommende året, er det en betydelig større optimisme i bransjen nå enn det var for et halvt år siden.

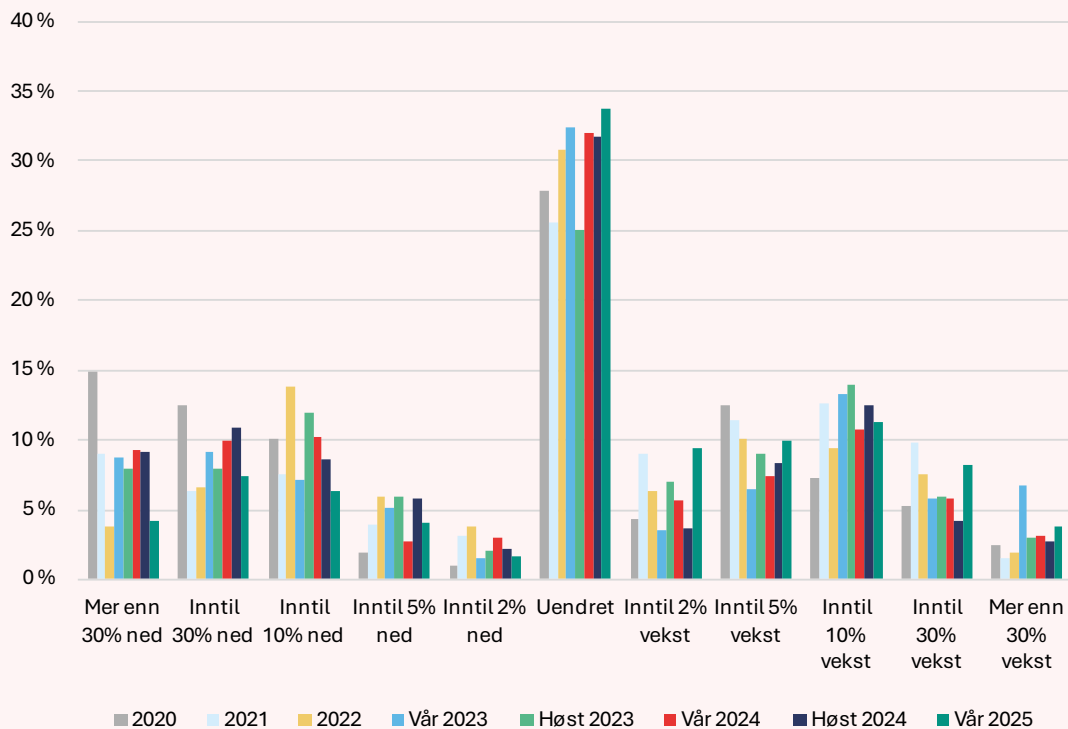
Figur 14 – Forventet utvikling i omsetning, fordelt på næring. Trendutvikling

Flere bedrifter forventer en økning i volum

43 prosent av bedriftene forventer en økning i volum (enheter produsert eller solgt), en oppgang fra 2024 da andelen var 32 prosent ved høstens måling og 33 prosent ved vårens måling. Størst forventning til volumvekst har industrinæringen, der halvparten av bedriftene svarer at de forventer en vekst i volum det kommende året. Kun 15 prosent av bedriftene i industribransjen forventer nedgang i volum, noe som er en betydelig mindre andel enn for et halvt år siden, da 27 prosent av bedriftene forventet nedgang.

Figur 15 – Forventet utvikling i volum

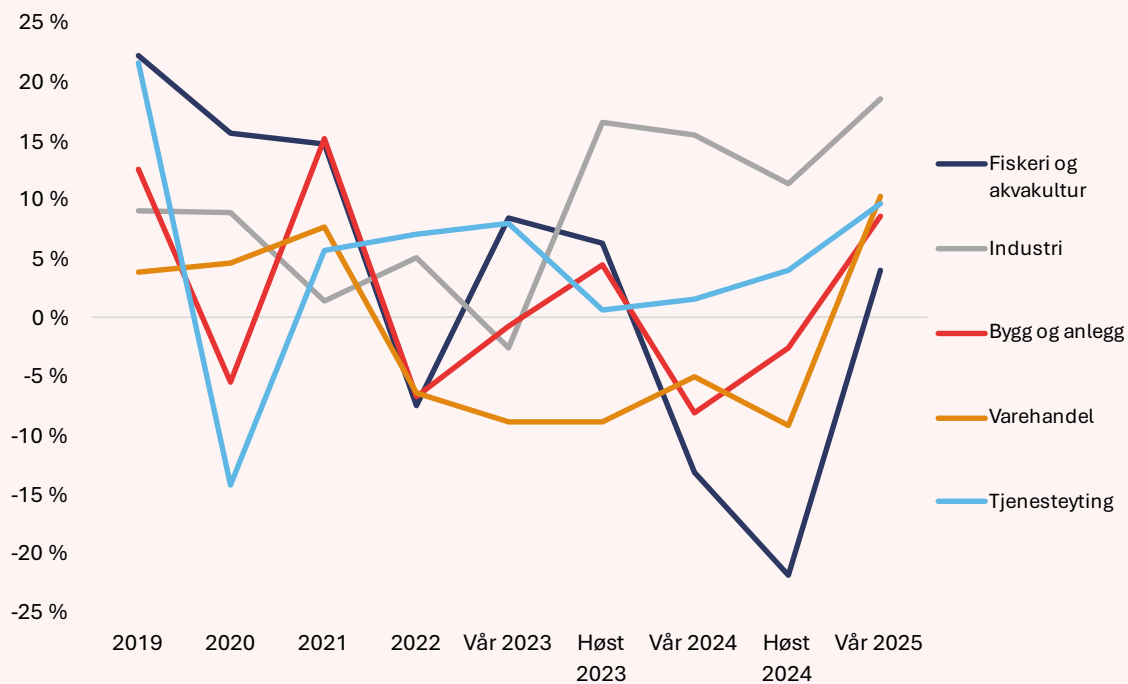
Sammenlignet med høsten 2024 har alle bransjene større forventninger om økt volum i vårens måling. Fiskeri og akvakultur har størst forbedring, der 40 prosent av bedriftene har forventning om volumvekst det kommende året, mot 25 prosent høsten 2024.

Det overordnede bildet er nokså likt for omsetning og volum. Blant samtlige bransjer er det en større andel bedrifter som venter vekst enn det er bedrifter som venter nedgang. Dette gjelder både omsetning og volum. Det er også større forventninger til både omsetning og volum i vårens Forventningsbarometer enn det tilfellet var høsten 2024. Enkelte bransjer har større forventninger til omsetning enn til volum, blant annet varehandel. Dette kan påvirkes av prisjusteringer i bransjen, noe som påvirker omsetningen i større grad enn antall enheter som produseres og/eller selges. Også innen tjenesteyting merkes forskjellen mellom omsetning og volum:

Voldsom prisvekst som gjør at omsetningen vokser forbi fjoråret. Men volumet av salget er 30 % mindre enn fjoråret. Så lenge krona er lav, og salget går i euro berger vi enn så lenge.

Tjenesteyting / Transport og lagring

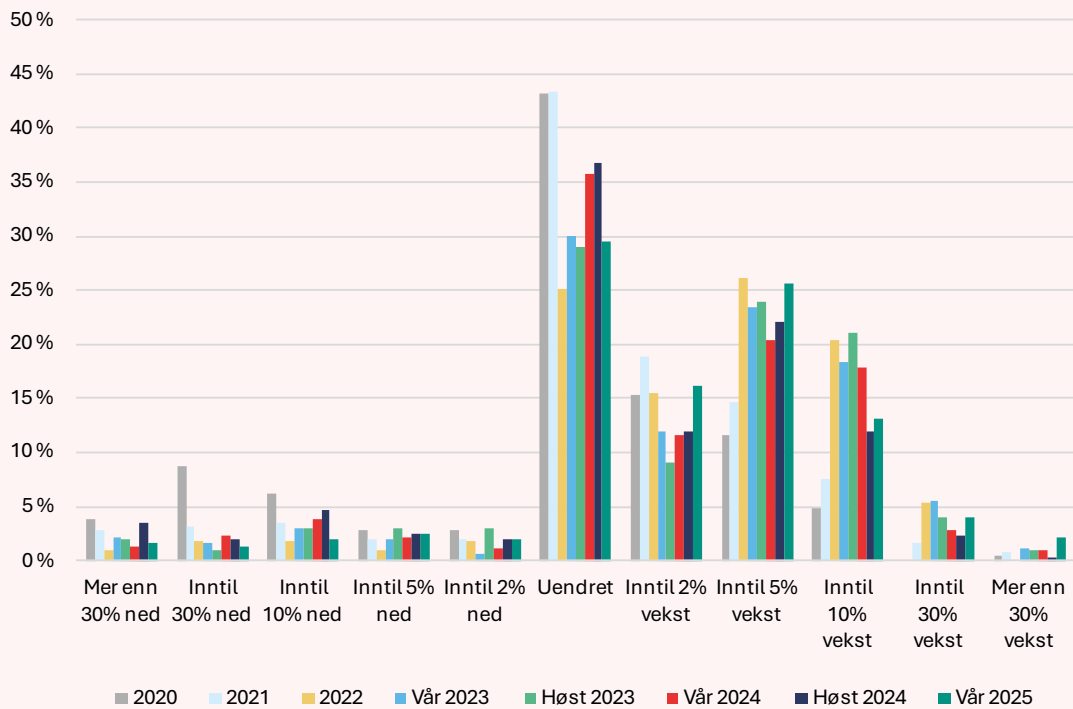
Figur 16 – Forventet utvikling i volum, fordelt på næring. Trendutvikling

Flere bedrifter forventer prisøkning, men forventningene til kostnadsnivået er nokså stabile

Årets første måling viser en økning i andelen bedrifter som forventer prisøkning. Målingen i fjor høst viste litt lavere forventninger til vekst i utsalgspris enn for ett år siden: 49 prosent av bedriftene forventet vekst i utsalgsprisene høsten 2024, en nedgang på 10 prosentpoeng fra høsten 2023. Våren 2025 forventer 61 prosent en vekst i utsalgsprisene de kommende tolv månedene. Dette er omtrent samme andel som ved målingene i [2023](#). Tre av ti bedrifter forventer et stabilt prisnivå, mens en av ti forventer en nedgang i utsalgsprisen.

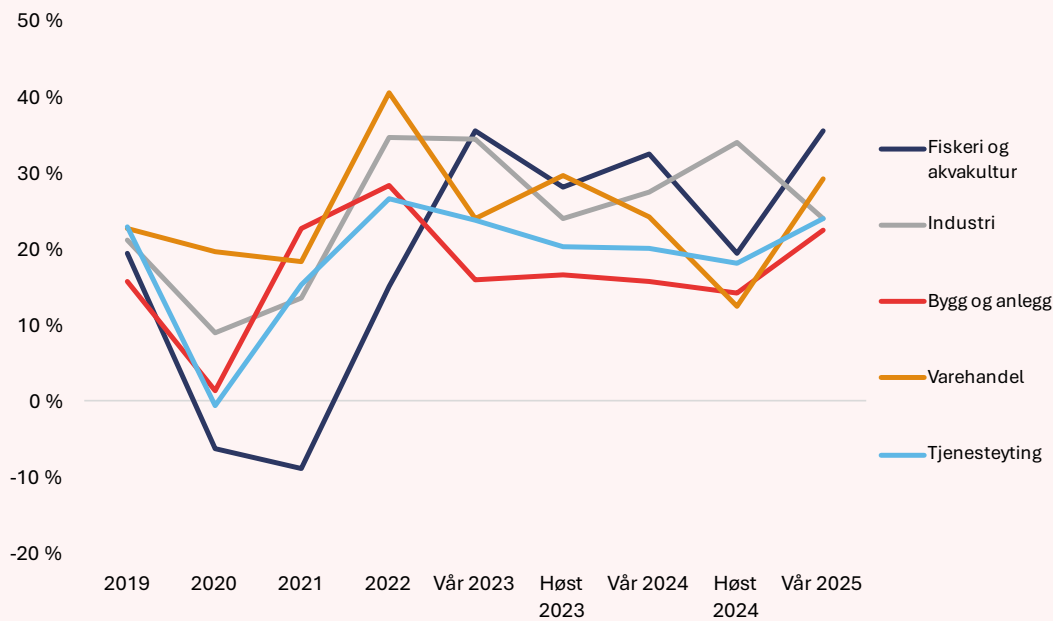
Figur 17 – Forventet utvikling i utsalgspris

Sammenlignet med høsten 2024 har de fleste bransjene større forventninger om økte utsalgspriser i vårens måling. Unntaket er **industrinæringen**, hvor andelen som forventer vekst er lavere nå enn for seks måneder siden. 63 prosent av bedriftene har forventninger om vekst, en nedgang fra 76 prosent høsten 2024. **Varehandel** har størst økning, der 67 prosent av bedriftene har forventning om prisvekst det kommende året, mot 47 prosent høsten 2024.

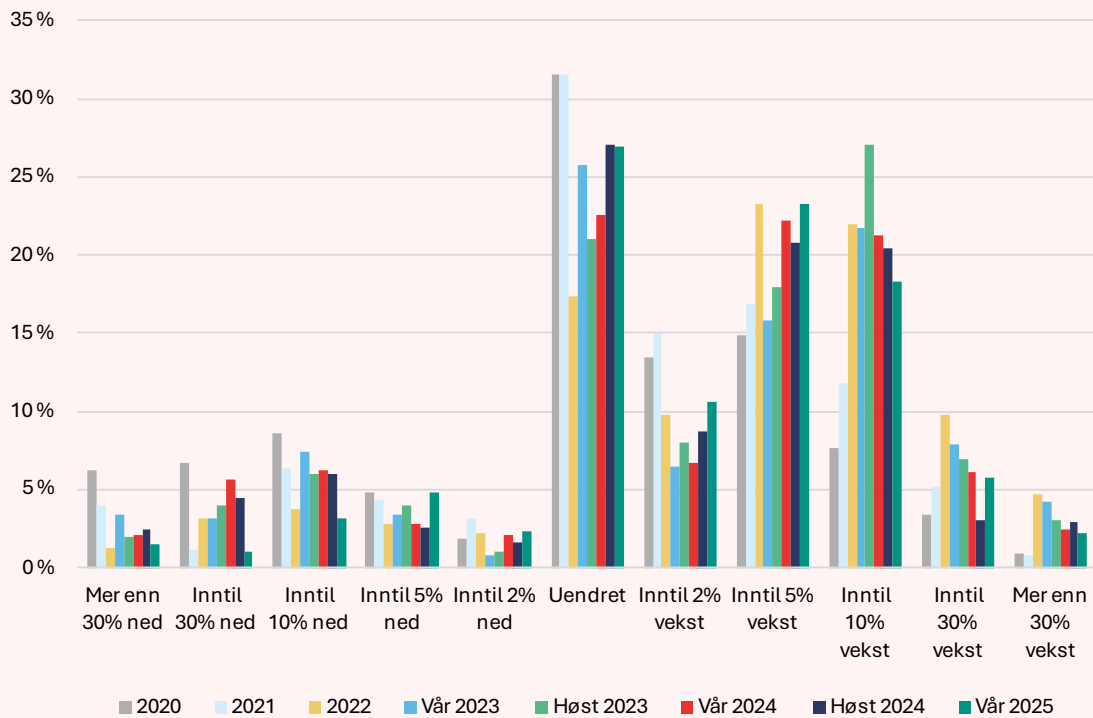
Forventningene til prisøkning er størst i **fiskeri og akvakultur**, der hele 75 prosent av bedriftene forventer en vekst i utsalgspris. Andelene er mellom 57–63 prosent i de andre bransjene. Tall fra [SSB](#) viser at prisen på fisk og sjømat økte med 63 prosent fra 2015 til 2024, noe som er nesten dobbelt så mye som den generelle prisøkningen for matvarer i Norge. [Reduserte fiskekvoter og rekordhøye eksportpriser](#) får mye av skylden for de høye prisene i Norge.

Figur 18 – Forventet utvikling i utsalgspris, fordelt på næring. Trendutvikling

Mens forventningene til utsalgspris har økt siden 2024, har forventningene til kostnadsnivået vært nokså stabile. 60 prosent av bedriftene forventer en økning i kostnadsnivået de kommende tolv månedene, omtrent likt som ved begge målingene i 2024 (henholdsvis 56 og 59 prosent). 27 prosent forventer stabil utvikling, mens 13 prosent forventer nedgang i kostnadsnivået. Andelen bedrifter som forventer vekst i utsalgspris og i kostnadsnivå er omtrent lik, noe som ikke er overraskende, da utsalgspris og kostnadsnivå ofte henger tett sammen.

Figur 19 – Forventet utvikling i kostnadsnivå

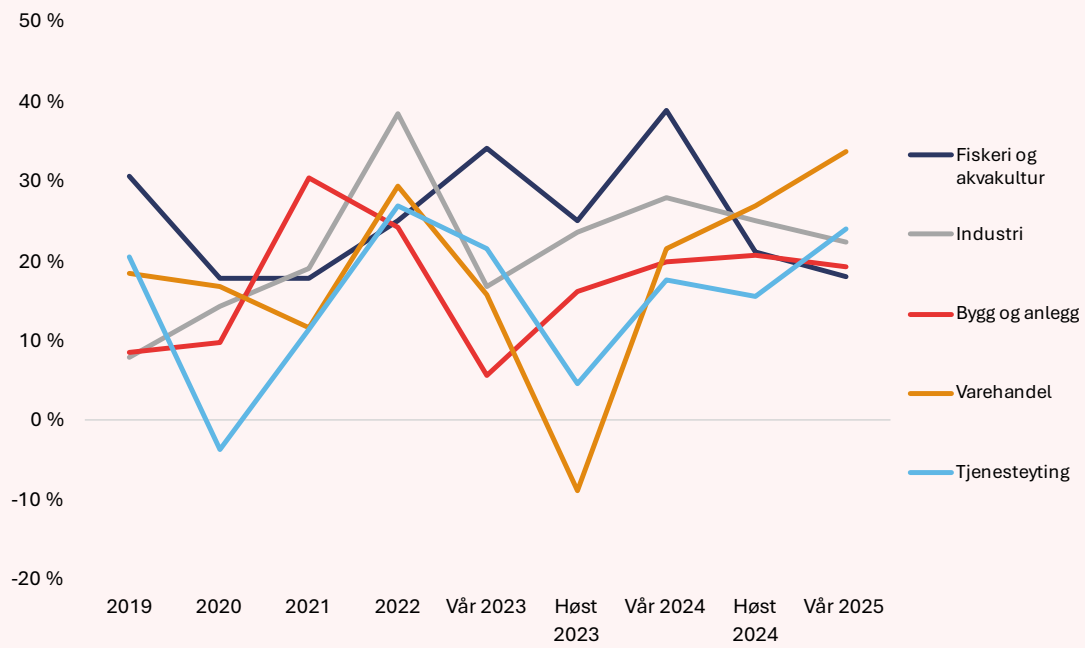

En litt mindre andel av bedriftene innen **industri** og **bygg og anlegg** forventer høyere kostnadsnivå våren 2025, sammenlignet med for et halvt år siden. 56 prosent av bedriftene i industrinæringen har forventninger om vekst i kostnadsnivået, en nedgang fra 62 prosent høsten 2024. Blant bedriftene i bygg og anlegg er det 55 prosent som forventer vekst, en nedgang fra 63 prosent høsten 2024.

Blant bedriftene innen **fiskeri og akvakultur** er det noe lavere forventninger til kostnadsnivå enn til utsalgspris. 56 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur forventer vekst i kostnadsnivået.

Bedriftene innen **varehandel** og **tjenesteyting** forventer i noe større grad økt kostnadsnivå enn de gjorde høsten 2024. 76 prosent av bedriftene innen varehandel forventer vekst i kostnadsnivået, en økning fra 67 prosent i fjor høst. 60 prosent av bedriftene innen tjenesteyting forventer vekst, mot en prosentandel på 49 høsten 2024.

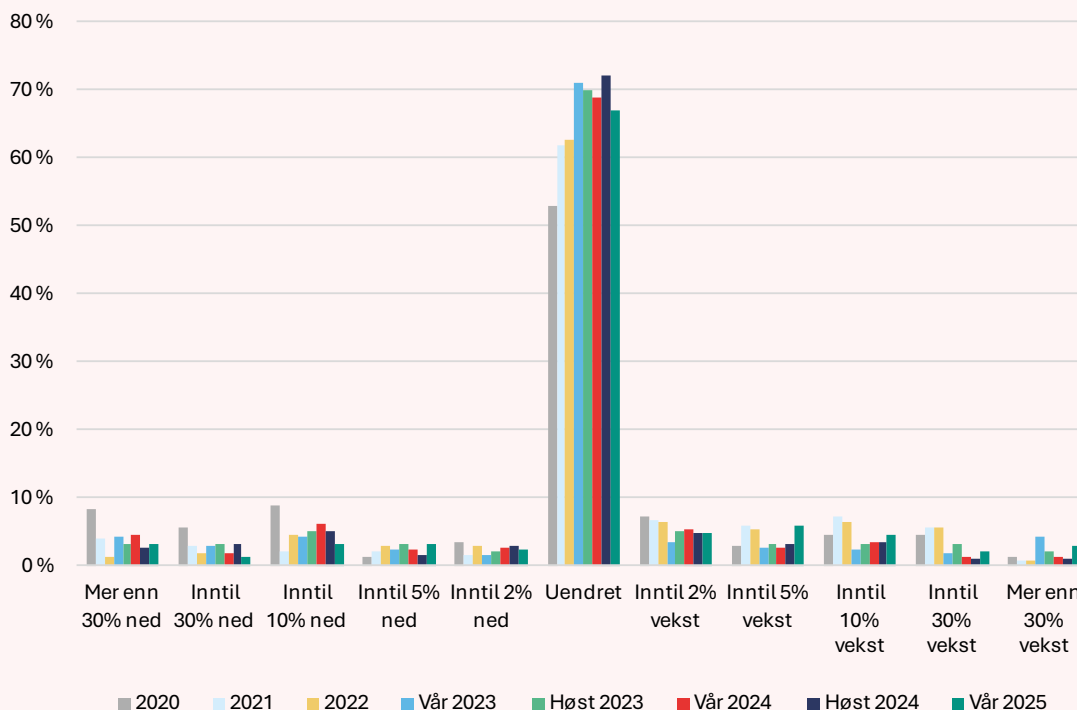
Figur 20 – Forventet utvikling i kostnadsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling

Stabil forventning om sysselsetting

67 prosent av bedriftene i Nord-Norge forventer en uendret utvikling i antall ansatte de kommende tolv månedene. Dette er nokså likt som målingene i [2024](#) og [2023](#), hvor andelen som forventer stabil utvikling har variert mellom 69 og 72 prosent. To av ti bedrifter forventer en vekst i antall ansatte det kommende året, mens drøyt en av ti forventer en nedgang.

Figur 21 – Forventet utvikling i antall ansatte

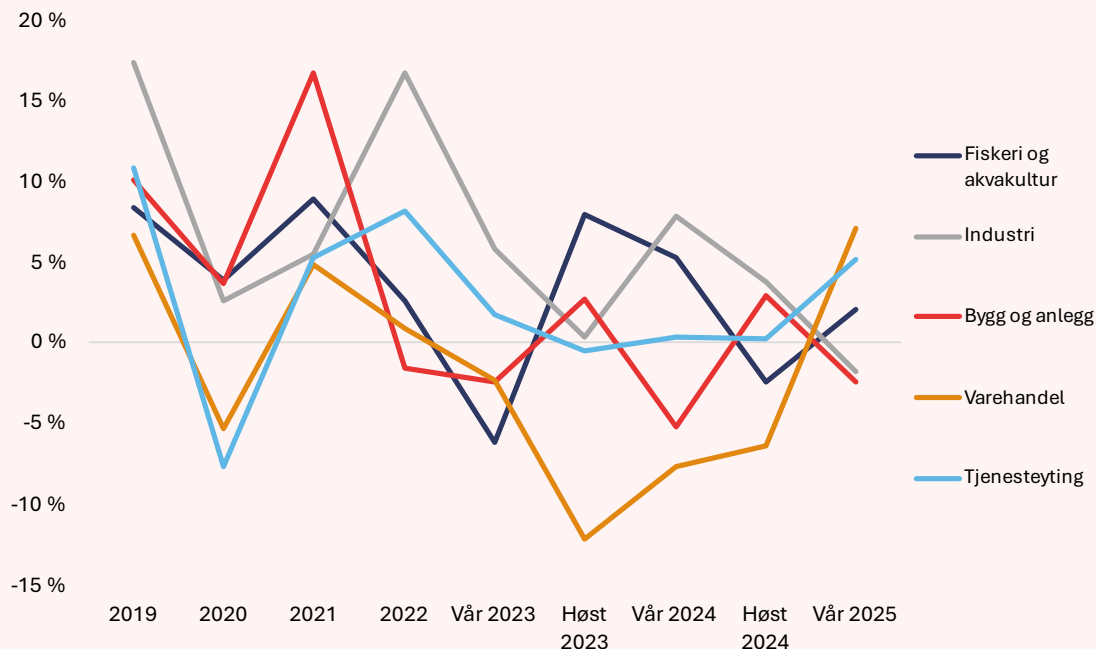

I **industri** og **bygg- og anlegg** er det lavere forventninger til sysselsettingen våren 2025 enn det tilfellet var for et halvt år siden. 11 prosent av bedriftene i industrinæringen forventer vekst i antall ansatte, en nedgang fra 26 prosent høsten 2024. I bygg- og anleggsbransjen er andelen bedrifter som forventer vekst omtrent den samme (19 prosent høsten 2024 og 33 prosent våren 2025), men andelen bedrifter som forventer en reduksjon i antall ansatte har økt fra 13 prosent til 27 prosent.

Varehandel hadde de laveste forventningene til sysselsettingen ved forrige måling. 10 prosent av bedriftene hadde forventninger om vekst i antall ansatte høsten 2024, mens 23 prosent forventet reduksjon. Vårens måling viser stigende optimisme: 24 prosent av bedriftene forventer nå vekst i antall ansatte det kommende året. Kun 10 prosent forventer reduksjon. Bedriftene innen varehandel har dermed gått fra å ha de laveste forventningene til sysselsetting, til å ha blant de største forventningene.

Også blant bedriftene innen **tjenesteyting** er det denne våren en større andel bedrifter som forventer vekst i antall ansatte (21 prosent) enn tilfellet var høsten 2024 (12 prosent).

Figur 22 – Forventet utvikling i antall ansatte, fordelt på næring. Trendutvikling

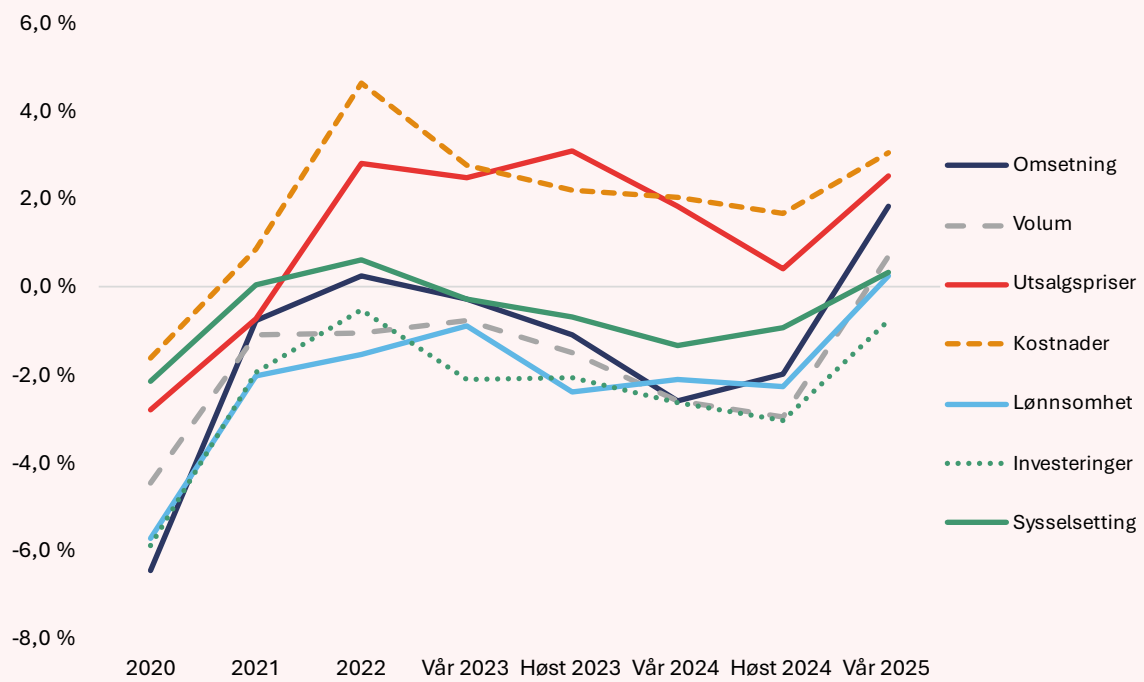

Forventningsbildet våren 2025

Det overordnede bildet viser positive forventninger i næringslivet. Antall indikatorer med positiv verdi er det høyeste siden 2022. Med unntak av pandemiåret 2020 – da alle vekstratene var negative, har målepunktene variert noe over tid. Likevel ser vi at de fleste målepunktene stort sett har hatt negative vekstrater, med unntak av utsalgspris og kostnader. Vårens Forventningsbarometer viser positive forventninger til samtlige målepunkt, med unntak av investeringer (-0,8 prosent). Det er imidlertid verdt å merke seg at forventningene til investeringer er bedre våren 2025 enn for et halvt år siden (-3,1 prosent).

Både omsetning, volum, utsalgspriser, kostnader, lønnsomhet og sysselsetting har positive vekstrater. Det er størst økning i kostnader (3,1 prosent) etterfulgt av utsalgspriser (2,5 prosent). For første gang siden 2019 har volum og lønnsomhet positiv vekstrate. Omsetning og sysselsetting har positiv vekstrate for første gang siden 2022. Med andre ord – det er flere år siden at næringslivet har hatt like store forventninger til det kommende året som det de har denne våren.

Figur 23 – Forventet vekstrate kommende tolv måneder (vektet)

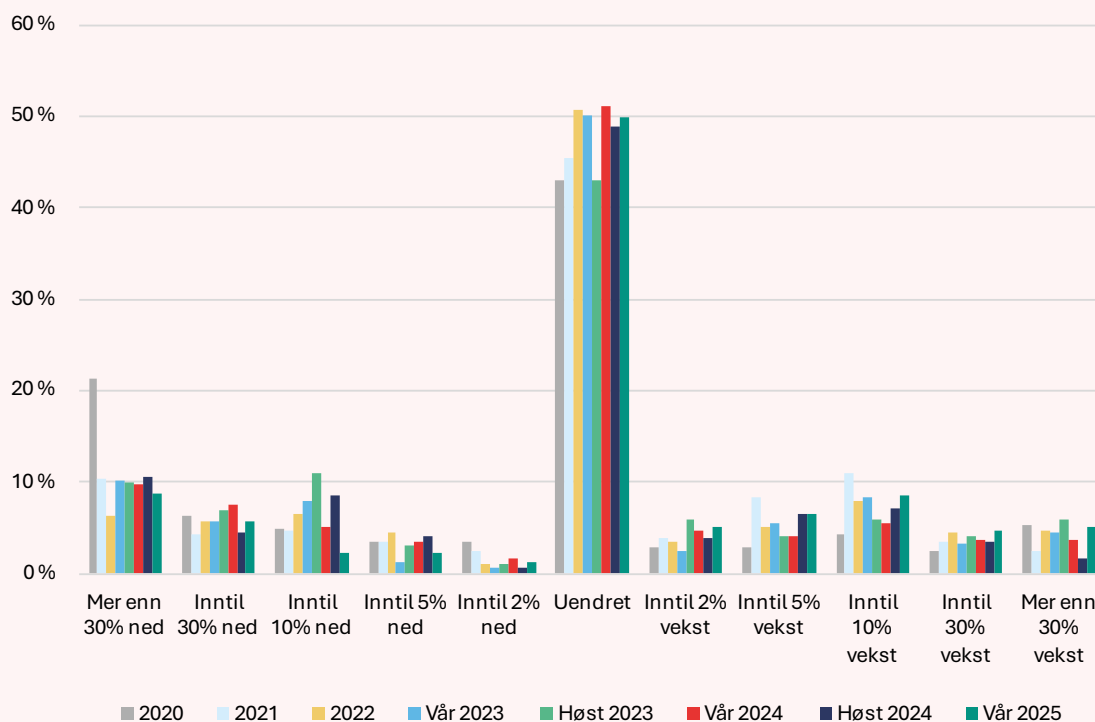

Økt investeringsvilje blant bedriftene

Bedriftene har større tro på investeringsnivået våren 2025, sammenlignet med for et halvt år siden. Unntaket er industrinæringen, der investeringsviljen ikke har vært så lav siden 2022.

Målingene i 2024 viste en nokså dempet investeringslyst. Ved begge målingene hadde 28 prosent av bedriftene en forventning om en negativ utvikling i investeringsnivået. 21 prosent forventet å øke sine investeringer våren 2024, mens tilsvarende andel var 23 prosent høsten 2024. Vårens Forventningsbarometer viser en økende optimisme blant bedriftene i nord. Tre av ti bedrifter forventer å investere mer det kommende året enn de har gjort siste år – den høyeste andelen siden 2021. Halvparten av bedriftene forventer at investeringsnivået blir det samme, mens to av ti bedrifter forventer å investere mindre det kommende året.

Figur 24 – Forventet utvikling i investeringsnivå

Selv om det er en større investeringsvilje i det nordnorske næringslivet nå enn for et halvt år siden, er det flere som er avventende:

Investering hindres av uforutsigbare skatteøkninger

Tjenesteyting / Opplevelses-, arrangements- og aktivitetsarrangørvirksomhet

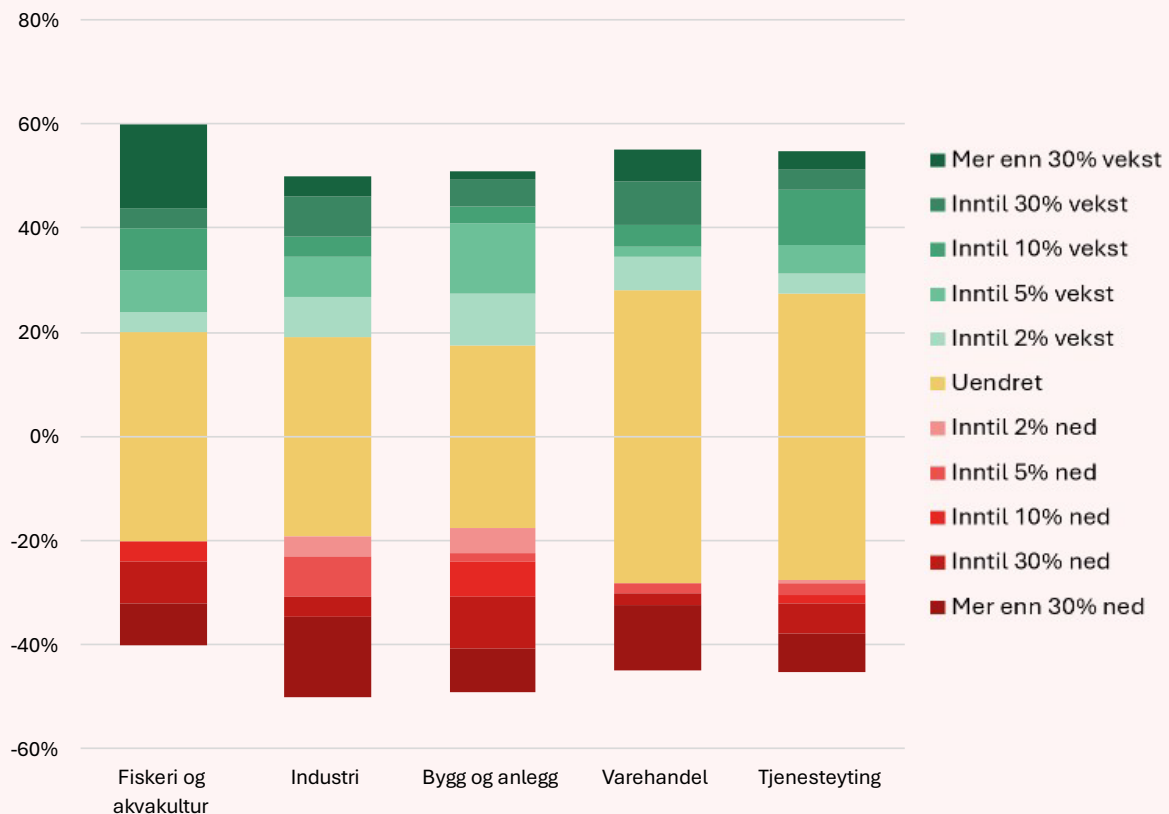
Fornyng av maskinpark satt på vent grunnet svak krone og høy pris på nytt utstyr

Tjenesteyting / Helse- og sosialtjenester

Økt usikkerhet knyttet til forventningene fremover, som følge av høyere grad av politisk risiko. Dette igjen en følge av politisk ustabilitet nasjonalt og internasjonalt

Tjenesteyting

Figur 25 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring

Nesten samtlige bransjer forventer større økning i investeringsnivået våren 2025, sammenlignet med høsten 2024. Unntaket er **industri**, som opplever en kraftig nedgang i investeringsvilje. Investeringsviljen i bransjen har ikke vært så lav siden 2022. 31 prosent av bedriftene forventer en negativ utvikling i investeringsnivået, en betydelig

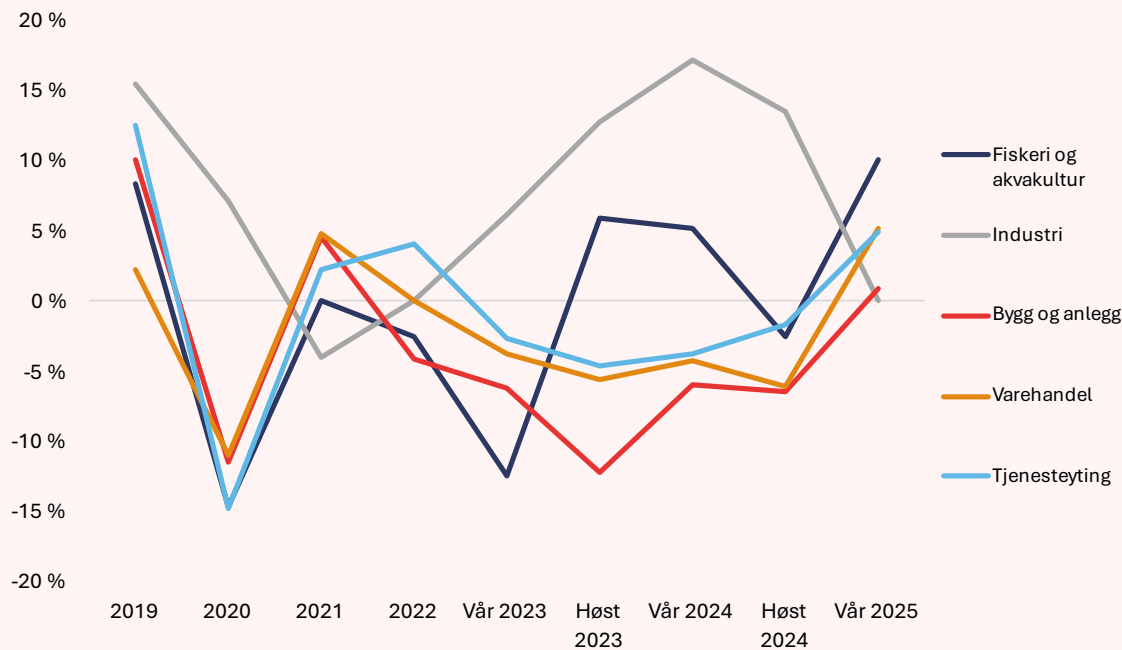
økning fra høstens måling (12 prosent). 38 prosent forventer en stabil utvikling – også dette en betydelig endring fra forrige måling, da halvparten av bedriftene forventet at investeringsnivået ville bli det samme. 31 prosent forventer å øke investeringene sine, mot 38 prosent høsten 2024. Etter at investeringene i industrien gikk litt ned i 2024 sammenlignet med 2023, antyder [SSB](#) sine investeringsanslag for 2025 en ny vekst i industriinvesteringene.

Våre resultater viser at industribedriftene i Nord-Norge ikke nødvendigvis har like store forventninger til investeringene det kommende året. Det er vanskelig å gi klare svar om nedgangen i investeringsviljen i industrinæringen i nord, og flere faktorer kan påvirke. [Kunnskapsbankens konjunkturbarometer](#) viser at Norge står ovenfor et kraftunderskudd inn mot 2030 – og at energiknapphet, og debatt om hvordan energien skal produseres og fordeles, kan påvirke industriprosjekter i Nord-Norge. I tillegg har batteriselskapet Freyr [satt batterisatsningen sin i Nord-Norge på pause](#), og gjennomført betydelige nedskaleringer. Tidligere så vi at kronkurs var en av de områdene som i størst grad antas å påvirke bedriftenes utvikling. En mulig forklaring på hvorfor investeringsviljen i industrinæringen har gått ned, kan være den svake kronkursen. Blant de bedriftene i industrinæringen som er avhengige av å importere varer og utstyr, kan økte importpriser påvirke investeringsnivået. Målingen om et halvt år vil kanskje gi oss en bedre pekepinn på hvordan industribedriftene i Nord-Norge ser på fremtidens investeringer.

Varehandel var, i fjor høst, en av de bransjene med lavest forventninger til investeringer det kommende året. Et halvt år senere ser vi en betydelig større investeringsvilje. 27 prosent av bedriftene innen varehandel forventer å øke sine investeringer det kommende året, sammenlignet med fjoråret. Dette er en økning fra høsten 2024 da 15 prosent svarte det samme. 17 prosent forventer en negativ utvikling i investeringsnivået, en nedgang på 10 prosentpoeng fra høsten 2024.

Også innen fiskeri og akvakultur, bygg og anlegg og tjenesteyting er det større forventninger til investeringene det kommende året, enn for et halvt år siden. I disse bransjene er det nå en større andel bedrifter som forventer en positiv utvikling enn en negativ utvikling i investeringsnivået.

Figur 26 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling

Investeringsnivå

På spørsmål om hvor mye de forventer å investere det kommende året, svarer to av ti bedrifter at de ikke forventer å investere noe de neste tolv månedene. Dette er en mindre andel enn i 2024, da tilsvarende andeler var 27 prosent ved [høstens måling](#) og 30 prosent ved [vårens måling](#). Dette forsterker bildet av at nordnorske bedrifter er mer investeringsvillige nå enn de var i 2024. Flest bedrifter (46 prosent) forventer å investere under én million kr. 21 prosent forventer å investere mellom 1 og 10 millioner kr, og 10 prosent forventer å investere over 10 millioner kr.

Det er noen forskjeller mellom bransjene når det kommer til forventet investeringsnivå det kommende året, og det er innen fiskeri og akvakultur vi finner størst forventninger. 64 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur forventer å investere én million kr eller mer, og 24 prosent forventer et investeringsnivå på over 10 millioner kr. Innen bygg- og anlegg og tjenesteyting forventer over halvparten av bedriftene et investeringsnivå under én million kr.

Investeringer i landsdelen

Bedriftene fikk spørsmål om hvor stor andel av de kommende investeringene som vil tilfalle leverandører i landsdelen. Vårens Forventningsbarometer viser at i snitt 58 prosent av de kommende investeringene vil tilfalle leverandører fra Nord-Norge. Dette er en nedgang fra målingene i 2024, da bedriftene anslo at henholdsvis 65 prosent (høsten 2024) og 68 prosent (våren 2024) kom til å tilfalle landsdelen.

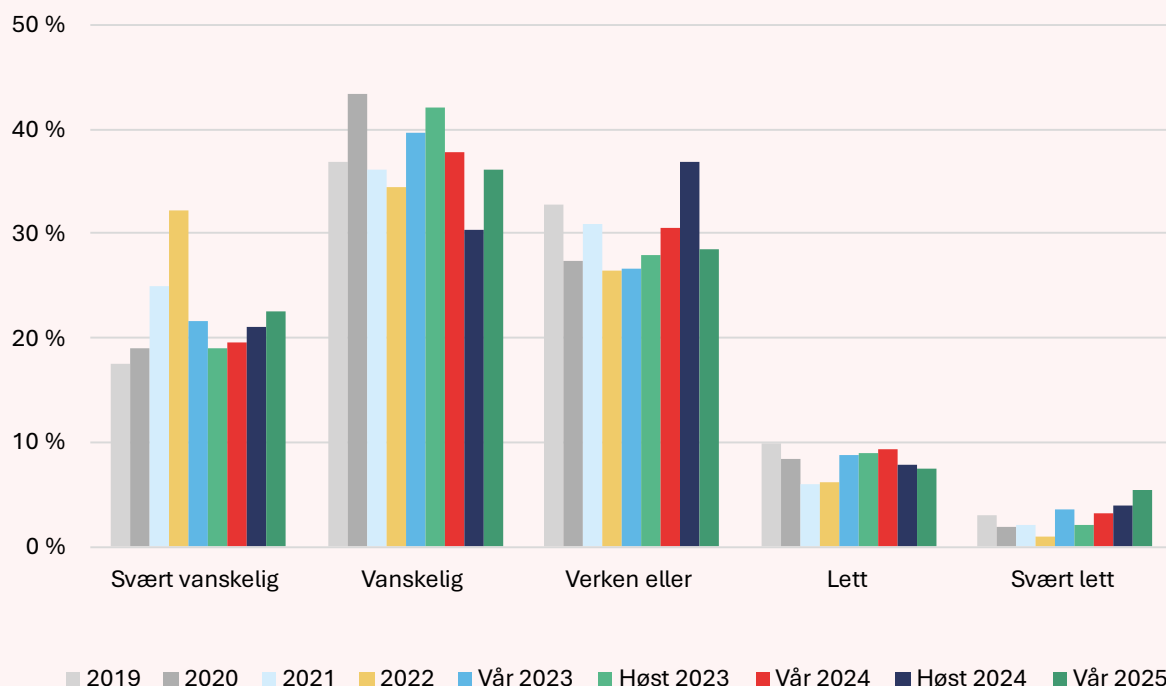
Fremdeles utfordringer med arbeidskraft i Nord-Norge

Bedriftene sliter fremdeles med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og utfordringen er størst i bygg- og anleggsbransjen. Det er likevel en viss optimisme knyttet til bemanningen det kommende året, og optimismen er størst i industribransjen.

Bedrifter sliter fremdeles med å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og utfordringen er størst i bygg- og anleggsbransjen. Industribedriftene er de minst pessimistiske i synet på om tilgang på arbeidskraft vil være en begrensende faktor.

Helt siden målingen startet i 2019, har Forventningsbarometeret vist at nordnorske bedrifter sliter med å få tak i arbeidskraft med riktig kompetanse. Figuren under viser hvordan bedriftsledere har opplevd rekrutteringen av kvalifisert arbeidskraft over tid. Andelen bedriftsledere som oppgir at det er vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft, har variert mellom 51 og 67 prosent i perioden 2019–2025. Vårens måling viser at til sammen 59 prosent mener at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Denne andelen er litt større enn høsten 2024 (51 prosent) og omtrent lik som våren 2024 (57 prosent).

Figur 27 – Hvor vanskelig er det for din bedrift å få tak i kvalifisert arbeidskraft?

[I Barometer 2024X](#) svarte nesten to av tre unge nordlendinger at de forventer å søke etter- eller videreutdanning i løpet av de neste ti årene. 16 prosent svarte også at mulighet til å ta etterutdanning og faglig utvikling er et viktig krav når de skal velge jobb. En undersøkelse gjennomført av PWC viser at [seks av ti selskaper i stor eller svært stor grad investerer i kompetanseheving](#). En mulig løsning for å sikre tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft kan dermed være å tilby kompetanseheving, noe bedriftene selv kommenterer:

Vi har hatt utlysninger pågående og det er ikke enkelt å få kvalifiserte arbeidstagere. Vi må tilby kursing/utdanning med binding for å få folk.

Bygg- og anlegg

Få utdannes innen fagfeltet, må lete for å finne gode talenter som kan utvikles

Industri

Det er også flere som peker på svak kronekurs som årsak til at det er vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft:

Så langt har utenlandsk arbeidskraft vært tilgjengelig. Svekket krone har redusert tilgangen.

Tjenesteyting

Bør bli lettere for bedrifter å ansette folk utenfor EU. Med den svake krona vil ikke folk fra eksempelvis Polen og Litauen jobbe her lenger.

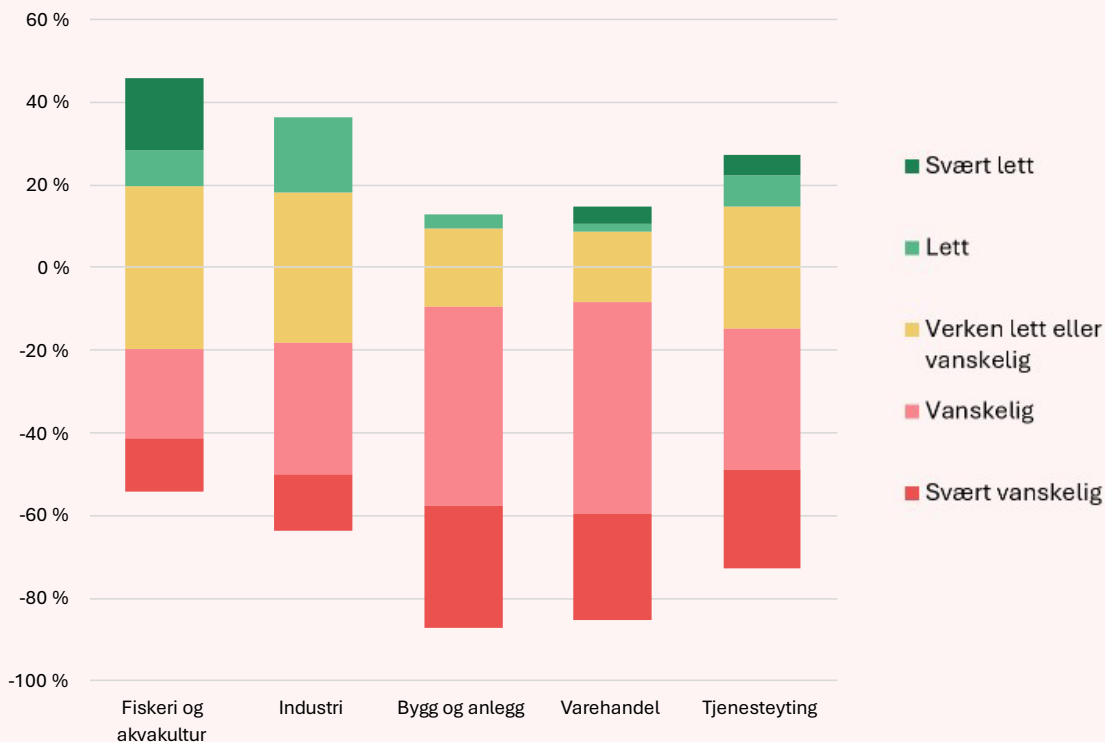
Fiskeri og akvakultur

En av hovedårsakene til at bedriftene opplever rekrutteringsproblemer, er lav arbeidsledighet over tid, både i Nord-Norge og i landet ellers. Tall fra [Nav](#) viser at arbeidsledigheten i Nordland (1,8 prosent) og Troms (1,4 prosent) var lavest i landet i januar 2025, mens Finnmark (2,7 prosent) lå litt over landsgjennomsnittet (2,3 prosent). Arbeidsledigheten i Nord-Norge var også lavere enn landsgjennomsnittet i 2024. I tillegg til lav arbeidsledighet er mangel på kvalifiserte søkere et problem. [Navs bedriftsundersøkelse fra 2024](#) viser at 20 prosent av bedriftene på landsbasis har hatt rekrutteringsproblemer på grunn av for få kvalifiserte søkere. I tillegg til den lave arbeidsledigheten, kan rekrutteringsproblemene også tyde på et gap mellom den kompetansen bedriftene ønsker og den kompetansen søkerne besitter.

Årets resultater viser noen forskjeller mellom bransjene når det kommer til rekrutteringsvansker. Nesten åtte av ti bedrifter i bygg- og anleggsbransjen og innen varehandel svarer at det er vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Til sammenligning

gjelder dette drøyt en av tre bedrifter innen fiskeri- og akvakultur. Tilstanden i bygg- og anleggsbransjen er nokså lik som ved målingene i [2024](#).

Figur 28 – Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, fordelt på næring

Også [Navs bedriftsundersøkelse fra 2024](#) viser at bygg- og anleggsbransjen er en av de bransjene som sliter mest med rekruttering. Mangelen på bygg- og anleggsarbeidere ble estimert til 4.850 personer i 2024. Det er spesielt innen yrkesgruppene elektrikere, tømrere og snekkere det er mangel på arbeidskraft. Årsaken til at denne bransjen opplever rekrutteringsproblemer er sammensatt. [En kunnskapsoppsummering fra Fafo](#) viser at etterspørselen etter arbeidskraft har økt generelt i EU, noe fører til at Norge må konkurrere med andre land om arbeidskraft fra land som Polen, Latvia og Litauen. Svekket kronekurs og økt lønnsnivå i EU gjør at Norge ikke nødvendigvis er like attraktivt som før når det gjelder å tiltrekke seg folk med yrkesfaglig kompetanse. Dette påvirker særlig bygg- og anleggsbransjen, men også andre bransjer.

I tillegg har land som tidligere har vært viktige kilder til arbeidskraft for Norge opplevd en vekst innen bygg- og anleggsbransjen. Det indikerer at det har blitt mer attraktivt for folk med denne typen yrkesbakgrunn å bli værende i hjemlandet.

En annen årsak til at bygg- og anleggsbransjen sliter med rekruttering er mangel på folk med yrkesfaglig utdanning. [I NHOs kompetansebarometer for 2022](#), rapporterte seks av ti NHO-bedrifter at de manglet folk med fag- /svennebrev. I 2020 gjennomgikk alle yrkesfagene en fagfornyelse. [NIFUs](#) følgeevaluering av fagfornyelsen finner en negativ utvikling i andelen vg2-elever som er i lære i bygg- og anleggsteknikk. Det er imidlertid

usikkert om utviklingen har sammenheng med fagfornyelsen, eller om den først og fremst er en konjunktoreffekt. Oppfatningen om at det mangler folk med yrkesfaglig utdanning deles av nordnorske bedrifter i bygg- og anleggsbransjen, dette til tross for at både Finnmark og Nordland er blant de fylkene med [høyest andel søkere til yrkesfaglig utdanning](#):

Utdannes for få håndverkere og kvaliteten på nyutdannede er svært dårlig.

Bygg og anlegg / Byggentreprenør

Tilgang på arbeidskraft og fagarbeidere er svært utfordrende i Nord-Troms og generelt i regionen.

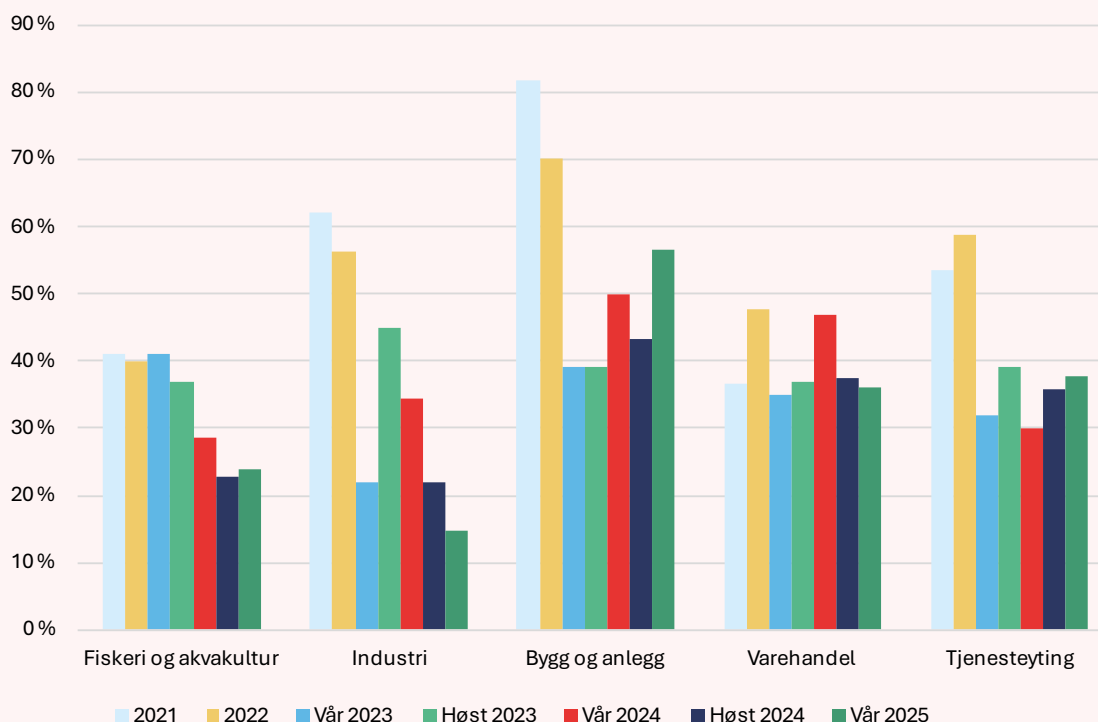
Bygg og anlegg / Grunnarbeid

Tilgjengelig arbeidskraft – en begrensende faktor?

Bedriftslederne fikk spørsmål om de tror at tilgangen på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften - altså om mangelen på arbeidskraft vil hindre bedriftens mulighet til vekst.

Totalt 36 prosent av bedriftslederne tror at tilgangen på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for bedriften. Dette er omtrent likt som ved begge målingene i [2024](#).

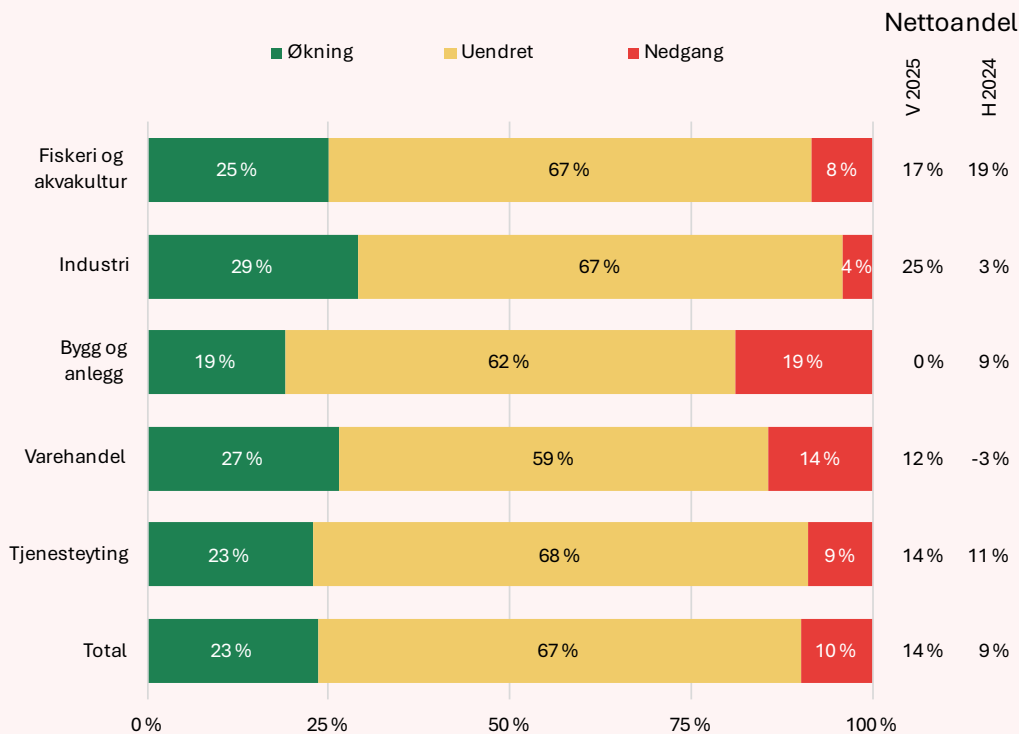
Figur 29 – Andelen som svarer at tilgang på arbeidskraft til være en begrensende faktor for bedriften, fordelt på næring

Alle bransjene påvirkes i noen grad av tilgangen på arbeidskraft, men vi ser likevel noen forskjeller. Som ved tidligere målinger er andelen som sier at dette vil være en begrensende faktor størst i bygg- og anleggsbransjen. 57 prosent av bedriftslederne i bygg- og anleggsbransjen tror at tilgangen på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for fremtiden. Dette er en noe større andel enn i målingene fra 2023 og 2024, men en mindre andel enn i 2021 og 2022. Bedriftslederne i industrinæringen er de minst pessimistiske når det gjelder arbeidskraftens påvirkning på bedriftens. 15 prosent av bedriftslederne i industrinæringen tror at tilgangen på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for virksomheten. Dette er en lavere andel enn i de tidligere forventningsbarometrene. For fiskeri og akvakultur, varehandel og tjenesteyting er resultatet omtrent som [høsten 2024](#), men vi ser at resultatene har variert noe over tid.

Bedriftslederne fikk spørsmål om hvor mange ansatte de forventer å ha om ett år, og resultatene viser en viss optimisme. Totalt er nettoandelen bedrifter som venter økning i bemanning om ett år, på 14 prosent. Tilsvarende andel høsten 2024 var 9 prosent.

Figur 30 – Forventninger til antall ansatte om ett år. Fordelt på næring

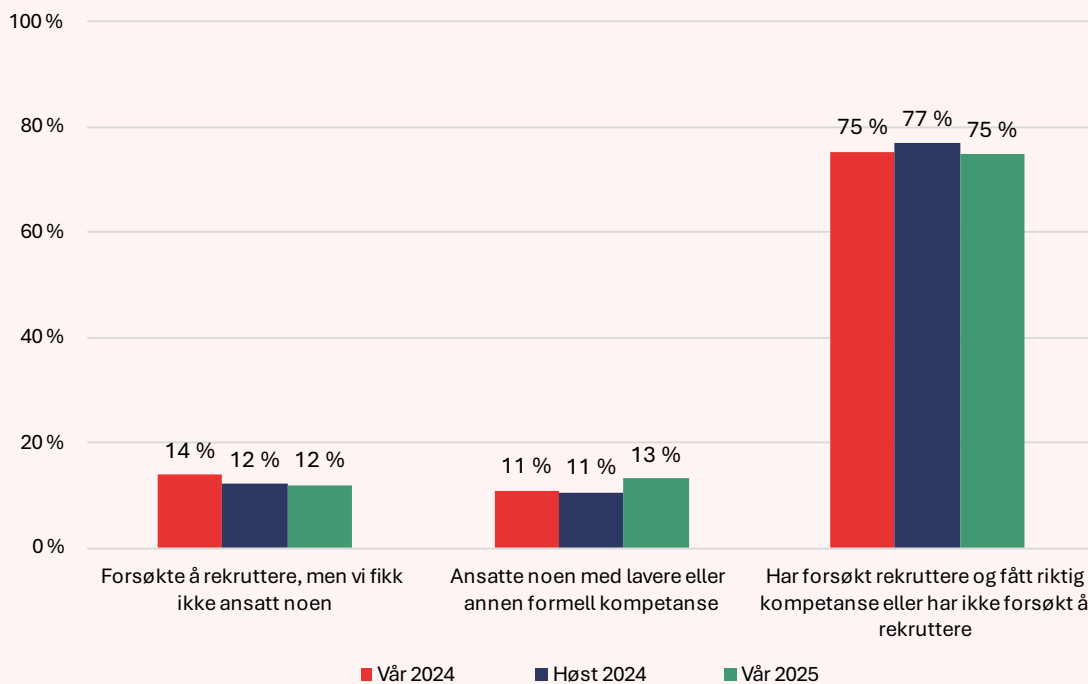

De fleste næringene forventer å opprettholde dagens bemanning, men det er noen næringer som er mer optimistiske enn andre. Den høyeste nettoandelen bedrifter som venter økning i bemanning finner vi innen industri (25 prosent). Etter industri er de mest optimistiske næringene fiskeri og akvakultur (17 prosent) og tjenesteyting (14 prosent). De minst optimistiske bedriftene finner vi innenfor bygg og anlegg, der like mange bedrifter forventer økning og reduksjon i antall ansatte. Dette bør ses i sammenheng med at bygg- og anleggsbransjen også er en av de bransjene om opplever det som vanskeligst å få tak i kvalifisert arbeidskraft, og som i størst grad mener at tilgangen på arbeidskraft vil være en begrensende faktor for fremtiden.

[ManpowerGroup arbeidsmarkedsundersøkelse](#) viser en nokså stor optimisme blant bedriftene på landsbasis i første kvartal 2025. 44 prosent av bedriftene i Norge har planer om ansettelse i løpet av neste kvartal. Optimismen er størst i hovedstadsområdet og minst i Nord-Norge. Arbeidsmarkedsundersøkelsen viser at kun 3 prosent av bedriftene i Nord-Norge forventer å ansette noen det neste kvartalet. Våre resultater viser dermed en betydelig større optimisme rundt ansettelse i nordnorske bedrifter. Tallene fra arbeidsmarkedsundersøkelsen i første kvartal 2025 står også i stor kontrast til arbeidsmarkedsundersøkelsene i 2024, der Nord-Norge hadde størst forventninger til ansettelse både i [andre](#) og [tredje](#) kvartal. Dette viser både at forventninger om ansettelse er et øyeblikksbilde som kan endre seg raskt, men også at det kan være forskjeller i forventningene om ansettelse noen måneder frem i tid og ett år frem i tid.

Tidligere så vi at seks av ti bedriftsledere i Nord-Norge mener at det er vanskelig eller svært vanskelig å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Vårens måling viser også at hver fjerde bedrift har hatt problemer med rekrutteringen de siste tre månedene. Dette er tilsvarende som ved begge målingene i [2024](#). 12 prosent oppgir at de har forsøkt å rekruttere, men at de ikke fikk ansatt noen, mens 13 prosent endte opp med å ansette noen med annen eller lavere kompetanse.

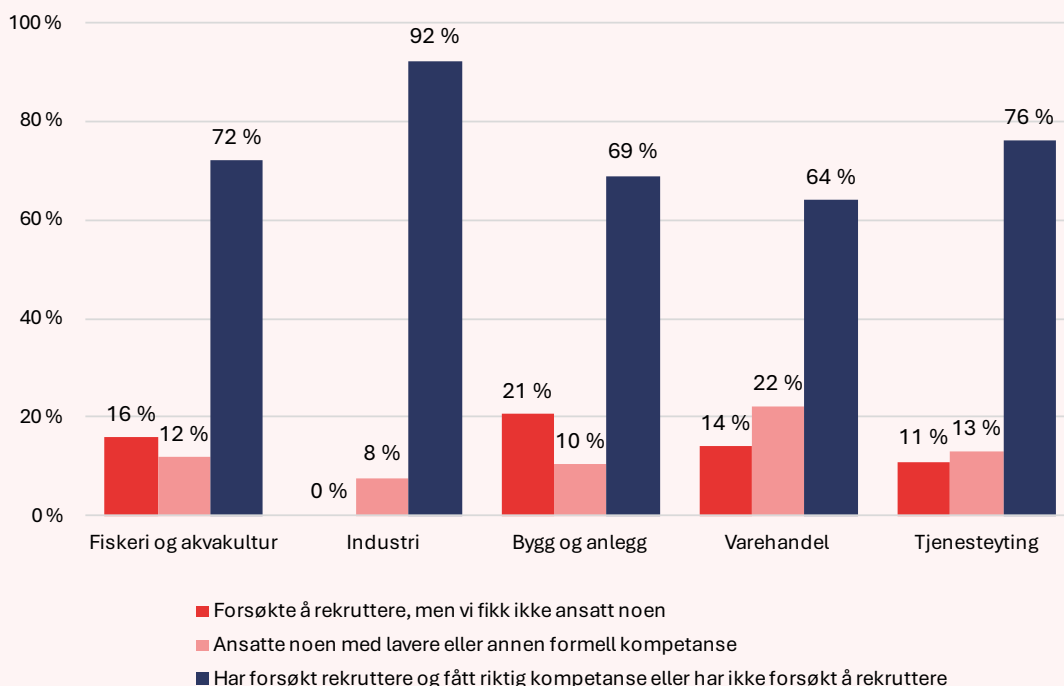
Figur 31 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse

[Navs bedriftsundersøkelse fra 2024](#) viser tilsvarende tendens. På landsbasis svarte 23 prosent at de hadde hatt rekrutteringsproblemer de siste tre månedene. 14 prosent av bedriftene svarte at de ikke fikk ansatt arbeidskraften de trengte, mens 9 prosent valgte å ansette noen med annen eller lavere kompetanse. Bedriftsundersøkelsen viser også at fylkene i Nord-Norge er blant de som sliter mest med rekrutteringen. Omtrent to av ti bedrifter i Troms, Finnmark og Nordland fikk ikke ansatt noen, mens mellom syv av ti prosent ansatte noen med annen eller lavere kompetanse.

En av de bransjene som opplever minst problemer knyttet til rekruttering er industri. Det er en betydelig større andel bedrifter innen industri som har lyktes i å rekruttere, og det er ingen av bedriftene innen industri som ikke fikk ansatt noen etter rekrutteringsprosessen.

Figur 32 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, fordelt på næring

Nordnorske bedrifter rekrutterer helst gjennom eget nettverk

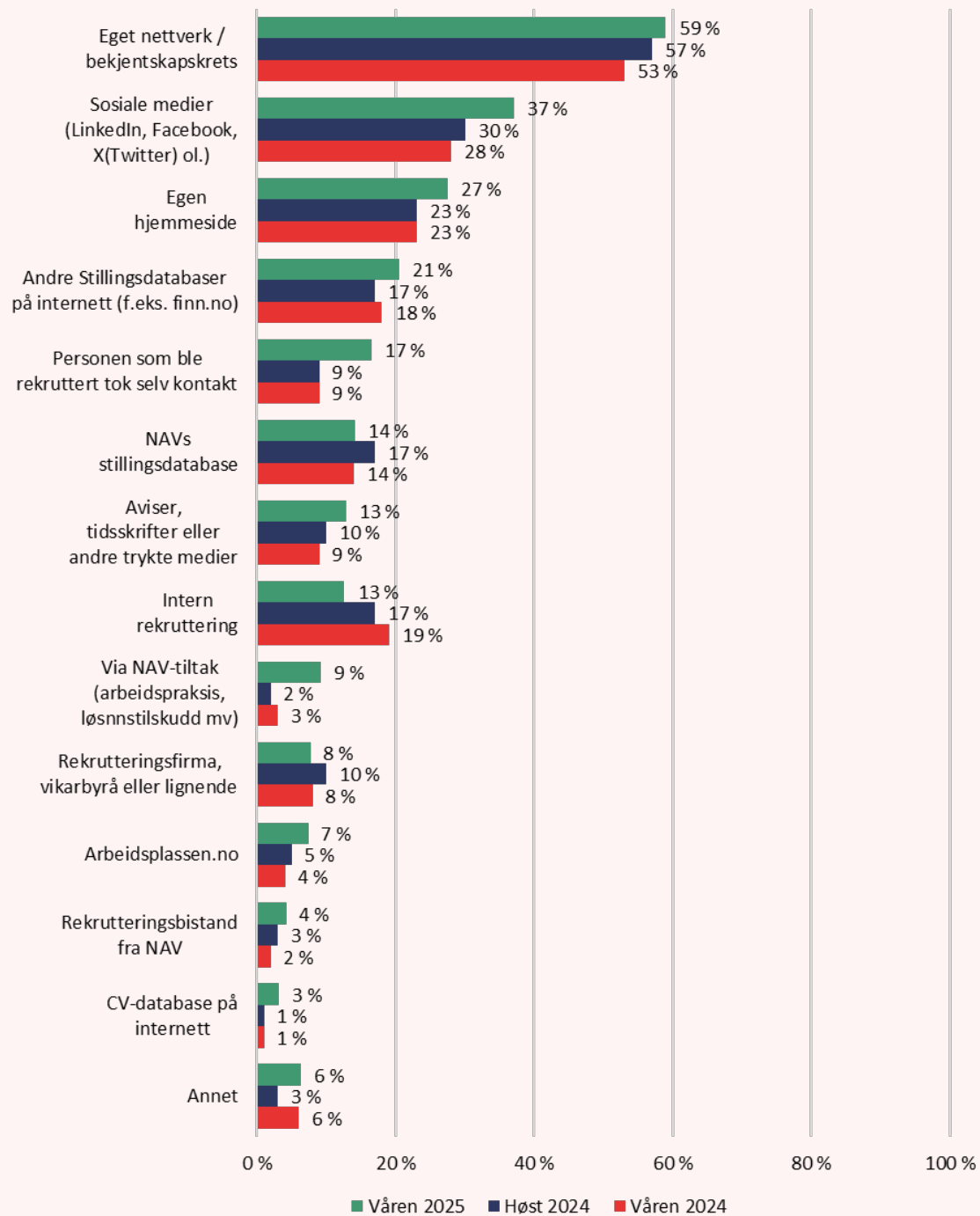
Bedriftslederne fikk spørsmål om hvilke rekrutteringskanaler de brukte sist de rekrutterte en person. Figuren under viser at lederne bruker flere kanaler i rekrutteringsarbeidet. Som ved tidligere målinger bruker flest bedrifter eget nettverk i rekrutteringsarbeidet, etterfulgt av sosiale medier og egen hjemmeside.

Seks av ti nordnorske bedrifter brukte eget nettverk ved siste ansettelse, mens 37 prosent brukte sosiale medier. I en [artikkel fra 2018](#) fastslo Heggheim m.fl. at rekruttering ved hjelp av sosiale medier som LinkedIn og Facebook var svært utbredt, og at sosiale medier trolig ville bli mer brukt i fremtiden. De anslo at rundt halvparten av arbeidsgivere brukte sosiale medier til å komme i kontakt med aktuelle arbeidssøkere. Vårens forventningsbarometer viser at 37 prosent av bedriftene brukte sosiale medier ved siste rekruttering. Til sammenligning viste [Navs bedriftsundersøkelse i 2024](#) at 30 prosent av virksomhetene brukte sosiale medier ved siste ansettelse. Både bedriftsundersøkelsen og våre resultater viser at sosiale medier kanskje ikke har fått en like stor rolle i rekrutteringsarbeidet som man trodde for noen år siden. Likevel kan det se ut til at bruken er på vei opp. I arbeidsmarkedsundersøkelsen har bruken av sosiale medier økt fra 25 prosent i 2019 til 30 prosent i 2024. Våre målinger viser ingen signifikante forskjeller over tid, men resultatene kan tyde på at det også her er en oppadgående tendens (37 prosent våren 2025, mot 30 og 28 prosent i 2024).

Rekruttering via NAV-tiltak (arbeidspraksis, lønnstilskudd mv.) har økt fra 2024. 9 prosent brukte denne kanalen ved siste ansettelse, mot henholdsvis 2 og 3 prosent i fjorårets målinger. Ellers er bildet nokså likt når det kommer til hvilke rekrutteringskanaler nordnorske bedrifter bruker i ansettelsesarbeidet.

Det er ingen store forskjeller mellom bransjene når det gjelder hvilke rekrutteringskanaler som brukes. Vi ser imidlertid at de største bedriftene (både målt i antall ansatte og omsetning) bruker flere rekrutteringskanaler, sammenlignet med mindre bedrifter. 72 prosent av bedriftene med 50 eller flere ansatte brukte egen hjemmeside sist de rekrutterte en person. Dette er langt flere enn i bedrifter med færre ansatte (mellom 13 og 30 prosent). Også sosiale medier, aviser, tidsskrifter eller andre trykte medier, samt intern rekruttering og CV-database på internett blir langt mer brukt av bedrifter med mange ansatte.

Figur 33 – Rekrutteringskanal for siste rekruttering

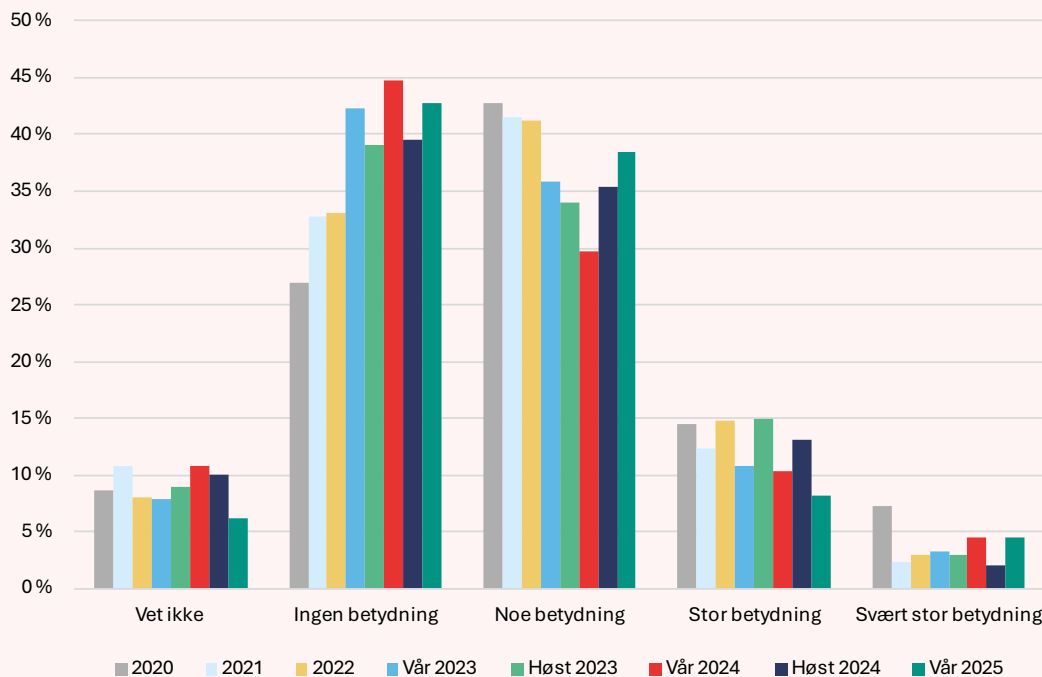
Halvparten av bedriftene vektlegger klimarisiko

Halvparten av bedriftslederne mener at klimarisiko har betydning for bedriftens strategiske valg fremover.

[Klimarisiko](#) handler om hvordan samfunnet og naturen blir påvirket av de fysiske konsekvensene som klimaendringene har, og hva overgangen til et samfunn med netto null utslipp vil innebære. For bedriftene innebærer klimarisiko også en finansiell risiko, siden disse forholdene kan ha betydning for bedriftens muligheter til å drive på en forutsigbar måte. Dette henger sammen med at vi enda ikke kjenner fullt ut konsekvensene av klimaendringer, klimapolitikk eller relatert teknologisk utvikling. Klimaendringer og mer ekstremvær kan gi utfordringer for bedrifter knyttet til at de risikerer tap av verdier og eiendeler. Samtidig kan utviklingen bety endrede muligheter til markedsandeler og verdiskapning som følge av klimapolitikk og teknologiutvikling.

[Bærekraftsundersøkelsen i 2024](#) viser at kun en av fire bedrifter i Nord-Norge anser at bærekraft innebærer en finansiell risiko for bedriften, samt at de fleste bedriftene ikke tror bærekraft vil ha særlig påvirkning på bedriftens lønnsomhet fremover. I vårens Forventningsbarometer svarer halvparten av bedriftslederne i Nord-Norge at klimarisiko har betydning for bedriftens strategiske valg fremover. Denne andelen har ligget relativt stabilt siden våren 2023, men den er lavere enn den var i årene fra 2020 til 2022.

Figur 34 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover?

Bedriftslederne har ulike perspektiver på hvordan klimarisiko vil påvirke deres virksomhet, og svarene deres varierer etter både bransje og fylke. Flere bedriftsledere peker på hvordan de fysiske klimaendringene kan få stor betydning for virksomheten:

Vi har høyest sesong om vinter, og mange aktiviteter baseres på snø. Det har vært veldig varmt, så snøen smelte seg regelmessig ıla vinteren.

Tjenesteyting / Reisearrangørvirksomhet

Meget ustabil vær. Mye nedbør og vind. På grunn av været har vi ofte full stopp på prosjekt, vanskelig å planlegge arbeid når værmelding endrer flere gangen ıla døgnet.

Bygg og anlegg / Byggentreprenør

Salg av typiske vinterartikler (f.eks. ullklær) er mindre enn normalt.

Varehandel

Innen fiskeri og akvakultur kan fysiske klimaendringer få store konsekvenser, da [klimaendringer medfører konsekvenser for hele næringskjeder i havet](#). Dette finner vi også igjen i kommentarene:

Endring i fiskebestander/vandring, forurensing og giftstoffer i havet, avgifter

Fiskeri og akvakultur / Hav- og kystfiske

Endringer i fiskebestander og vandringsmønster

Fiskeri og akvakultur / Hav- og kystfiske

Mens mange bedrifter påvirkes negativt av varmere klima og snøfattige vintre, er det også noen som ser positive effekter av klimaendringene:

Klimarisikoen medfører i sin helhet økt behov for våre tjenester, altså positivt for vår vekst.

Bygg og anlegg / håndverk, kuldeanlegg og varmepumpearbeid

Vi antar at det kommer flere turister [til kommunen] på grunn av klimaendringer. Det er positivt for oss.

Tjenesteyting

Andre setter fokus på hvordan klimarisiko kan føre til nye krav for bedriften:

Krav i forbindelse med anbudskonkurranser

Bygg og anlegg / Byggentreprenør

Utslippskrav

Tjenesteyting / Transport og lagring

Det er også noen bedriftsledere som uttrykker frustrasjon over det de opplever som manglende handling fra politikere, myndigheter og andre bedrifter:

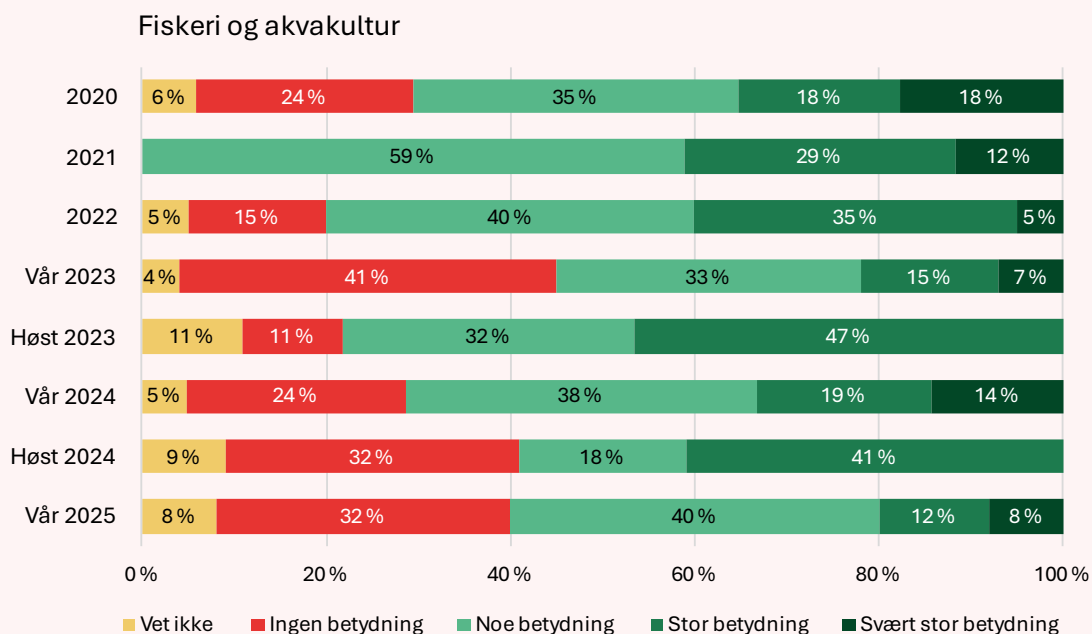
Manglende politisk og byråkratisk innsikt og gjennomføringsevne i hvilke løsninger som egentlig reduserer klimarisiko. Vi har tatt en tydelig posisjon for klimaarbeid. Men når ingen andre bryr seg endrer vi strategi til å "ikke bry oss" i likhet med resten.

Tjenesteyting

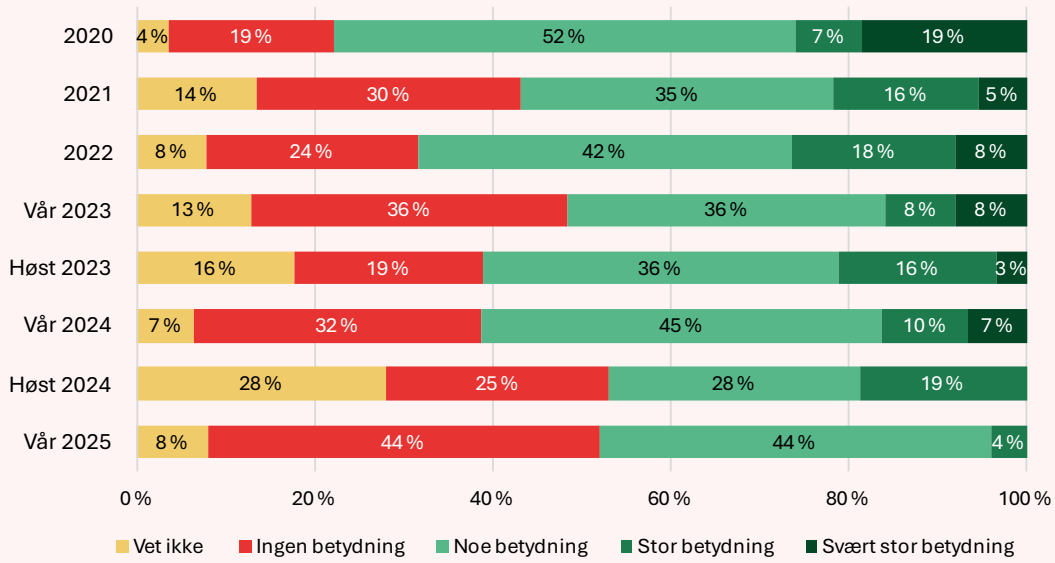
Dersom vi sorterer bedriftene etter bransje, finner vi relativt små forskjeller i hvor stor betydning klimarisiko har for deres strategiske valg fremover. Andelen som svarer at klimarisiko har betydning for bedriftens strategiske valg fremover, er størst innen bransjene bygg og anlegg og fiskeri og akvakultur, der ca. 60 prosent av bedriftene svarer at det har betydning. Dette gjelder litt under halvparten av bedriftene innen industri, varehandel og tjenesteyting.

I bransjene **fiskeri og akvakultur** og **industri** har klimarisiko litt mindre betydning for bedriftenes strategiske valg nå, enn for ett år siden. Våren 2024 mente 71 prosent av bedriftene innen fiskeri og akvakultur at klimarisiko hadde betydning for bedriftens valg. Ett år senere er andelen 60 prosent. I industri har andelen som mener at klimarisiko har betydning gått fra 61 prosent våren 2024 til 48 prosent våren 2025. I **bygg- og anleggsbransjen** er derimot andelen som vektlegger klimarisiko, høyere våren 2025 (63 prosent) enn den var i årene 2023–2024 (mellom 37–43 prosent).

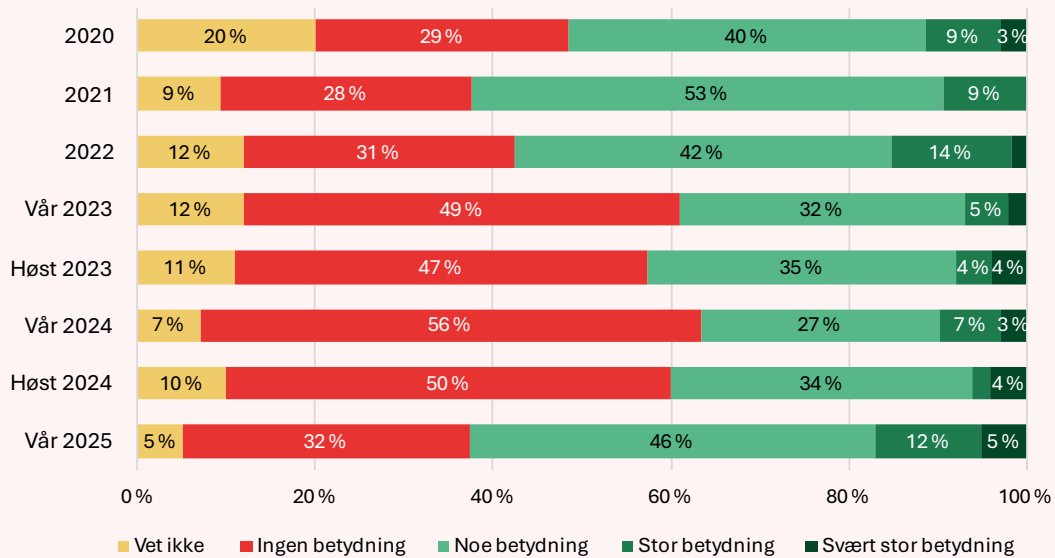
Figur 35 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover? Fordelt på næring

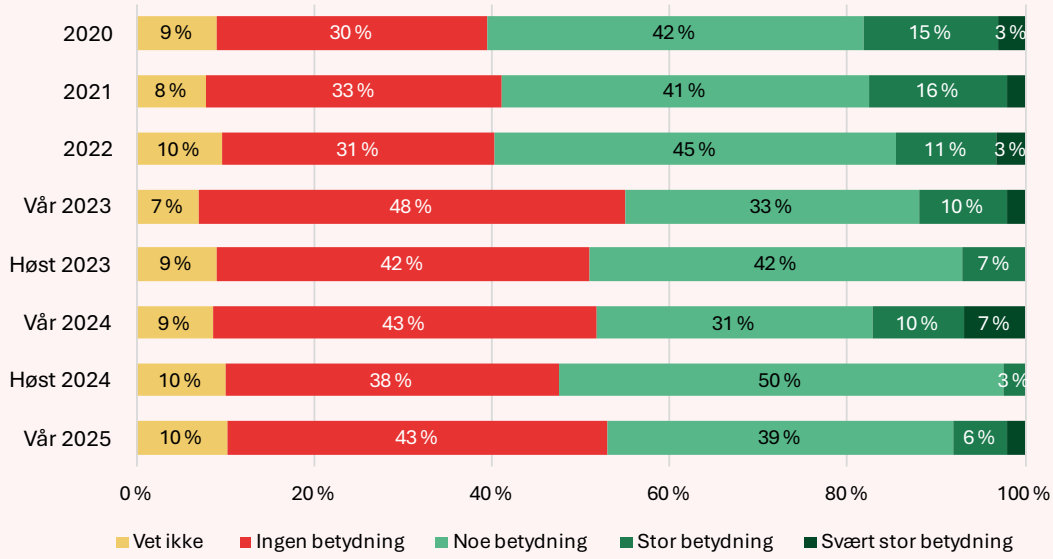
Industri

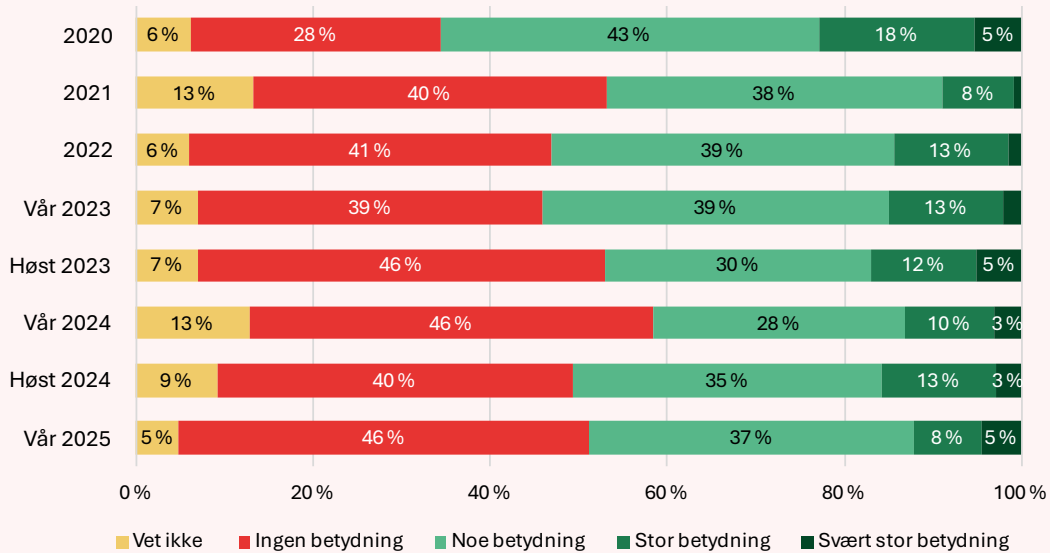
Bygg og anlegg

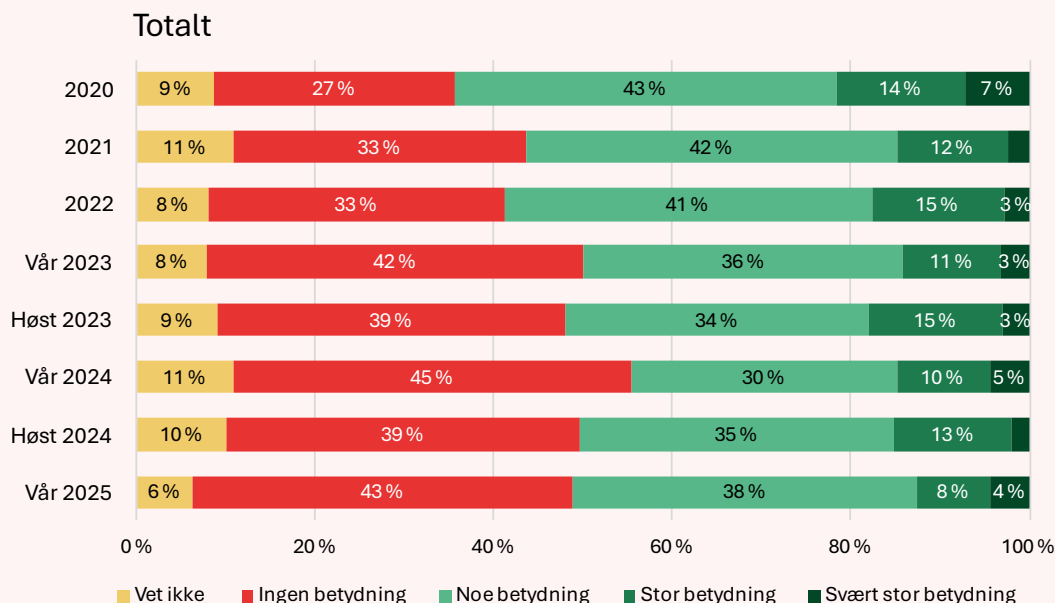

Varehandel

Tjenesteyting

Det er ikke signifikant forskjell mellom fylkene i hvor stor betydning klimarisiko har for bedriftenes strategiske valg fremover. Derimot ser vi noen forskjeller etter bedriftsstørrelse, der andelen som svarer at klimarisiko har betydning for fremtidige strategiske valg, øker gradvis jo flere ansatte bedriften har. Andelen varierer fra 44 prosent av bedriftene med færre enn fem ansatte til 75 prosent av dem med 50 eller flere ansatte. Vi finner også en likende forskjell dersom vi måler bedriftsstørrelse etter bedriftens omsetning.

Klimarisiko – påvirkning på fremtidige investeringer

Omtrent tre av ti bedrifter tror at klimarisiko vil påvirke virksomhetens investeringer i 2025. Dette er en andel som har holdt seg nokså stabil siden høsten 2023. Fire av ti bedrifter tror ikke at klimarisiko vil ha noen påvirkning på investeringer det kommende året, samme andel som ved høstens måling. Forventningen om at klimarisiko vil påvirke fremtidige investeringer er størst i **bygg- og anleggsbransjen**, der 56 prosent av bedriftene tror at klimarisiko vil påvirke bedriftens investeringer i 2025, mot en andel på 17–43 prosent i de andre bransjene. Bedrifter innen bygg og anlegg utdyper hvordan klimarisiko vil påvirke investeringene:

Innkjøp av utslippseffektive løsninger

Bygg og anlegg / Byggentreprenør

Bedriften bytter ut velfungerende maskiner med nyere avgassrenseteknologi

Bygg og anlegg / Grunnarbeid

Også innen varehandel og tjenesteyting gir klimaendringene utslag i investeringene:

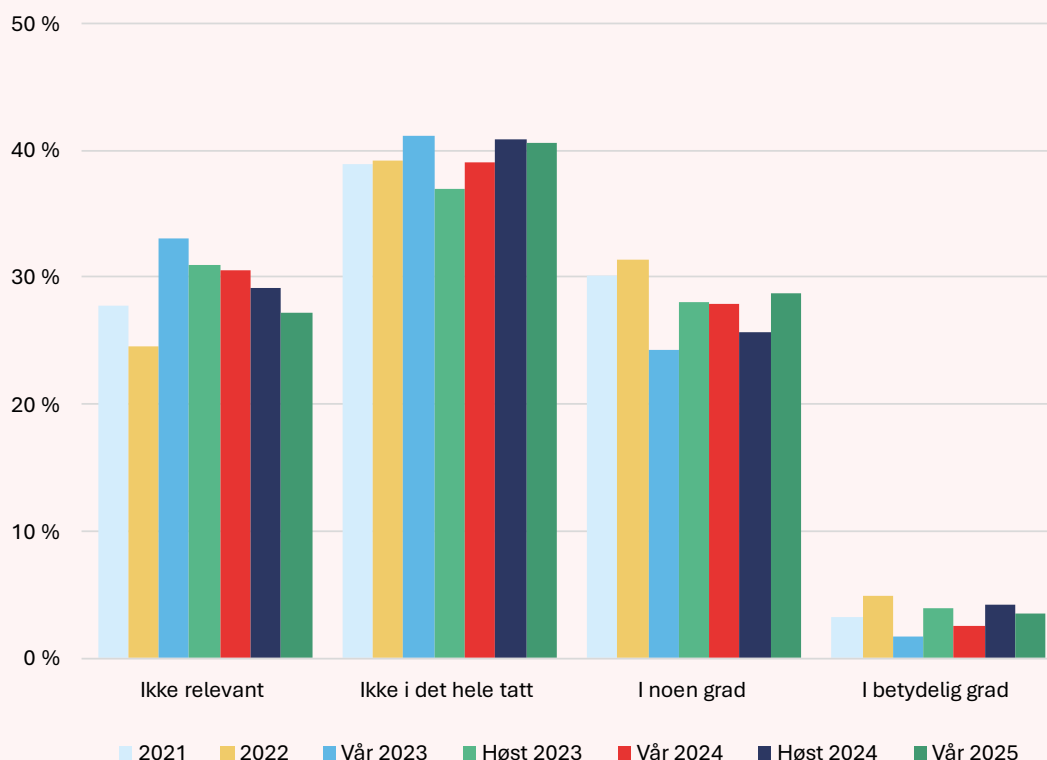
Endringer i vær endrer utstysbehov i sportsbransjen. I tillegg er etterspørsel etter sykkel som fremkomstmiddel eksplodert, noe som gir økt vedlikeholdsbehov. Dette vil bedriften investere i utstyr til.

Varehandel

Deler av vår virksomhet skjer utendørs, og vi ser oss nødt til å investere i redskaper til bruk i våtere og villere vær.

Tjenesteyting / Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter

Figur 36 – Vil klimarisiko påvirke virksomhetens investeringer?

Hvilke typer investeringer kan være aktuelle?

Bedriftene som svarer i betydelig/noen grad på spørsmål om klimarisikoens påvirkning på virksomhetens investeringer, fikk spørsmål om de kan gi eksempler på slike investeringer. Det er mange som har investert i elektriske kjøretøy og maskiner, for eksempel biler, lastebiler og gravemaskiner. Det nevnes også investeringer i nye maskiner som stiller utslippskrav. Det er også flere bedrifter som har investert i bærekraftige og energieffektive tiltak som varmepumpe, solcellepanel og energieffektivisering av bygg:

Energieffektivisering av bygg - Skifte vinduer, etterisolering, fornyelse av ventilasjon m.m.

Bygg og anlegg

Ventilasjonsanlegg, lager for gjenvinnbare produkter, etterisolering, samt fordrøyningsanlegg og reetablering av normalt grøntareal.

Tjenesteyting

Noen har også investert i fond med bærekraftprofil:

Vi investerer i verdipapirfond med tydelig ESG-profil

Tjenesteyting / Finansierings- og forsikringsvirksomhet

Bedriftene som svarte at klimarisikoen vil ha påvirkning på virksomhetens investeringer, fikk også spørsmål om hvor stor prosentandel av investeringsbeløpet de tror kommer til å være knyttet til klimarisiko. Bedriftene i Nord-Norge oppgir at 29 prosent av virksomhetens investeringer kommer til å være tilknyttet klimarisiko. Tilsvarende tall var 43 prosent høsten 2024 og 36 prosent våren 2024. Det er imidlertid for få svar til at vi med sikkerhet kan si at det er en nedgang i andelen investeringer som vil være knyttet til klimarisiko. Det er også for få svar til å si om det er noen forskjeller mellom bransjer og fylker.

2 av 10 bedrifter er forberedt på CSRD

Bedriftene i Nord-Norge er samlet sett nokså lite forberedt på å møte kravene til bærekraftrapportering forankret i CSRD. Det er ingen store forskjeller mellom bransjene, men de største bedriftene er mest forberedt.

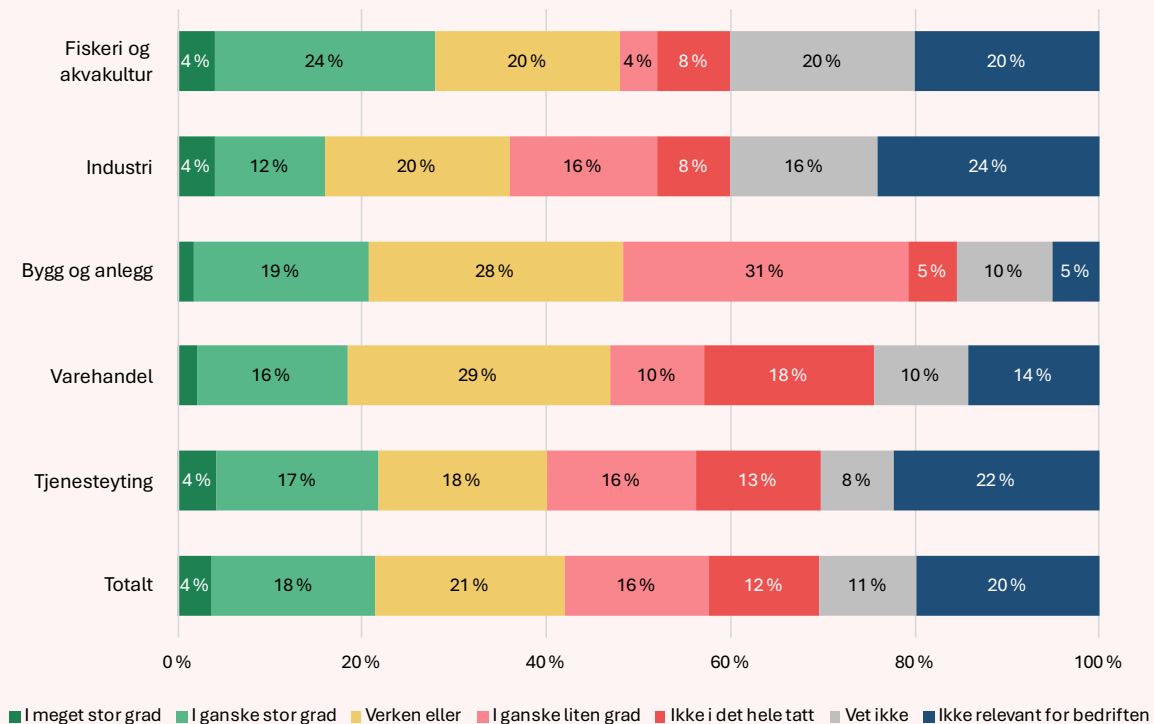
I 2022 vedtok EU [nye regler om bedrifters rapportering om bærekraftsforhold](#), kjent som Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Reglene gjelder fra november 2024, med gradvis innføring frem til 2029. Reglene krever at større og børsnoterte selskaper rapporterer om en rekke miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold, inkludert arbeidstakerforhold, menneskerettigheter, og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Bedriftslederne i Nord-Norge ble spurt om de er forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraftsforhold forankret i CSRD. To av ti nordnorske bedrifter er i ganske stor eller meget stor grad forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraftsforhold. 16 prosent av bedriftene er i ganske liten grad forberedt, mens 12 prosent ikke er forberedt i det hele tatt.

To av ti bedrifter svarer at denne typen bærekraftrapportering ikke er relevant for bedriften. Andelen som svarer dette, er størst blant bedrifter med færre enn 5 ansatte og med en omsetning under 1 million kr, noe som kan bety at de ikke omfattes av reglene. En av ti bedriftsledere er usikre på om bedriften er forberedt på denne typen rapportering. I februar la [EU-kommisjonen frem omnibus-forslaget, som tar for seg endringer i CSRD og andre bærekraftregelverk fra EU](#). Forslaget innebærer vesentlige endringer og lettelser som skal bidra til å redusere selskapenes rapporteringsarbeid, spesielt blant små og mellomstore bedrifter.

Det er ingen store forskjeller mellom bransjene, men resultatene viser at de største bedriftene (både i antall ansatte og omsetning) er mer forberedt på å imøtekomme kravene til bærekraftrapportering, sammenlignet med mindre bedrifter.

Figur 37 – I hvilken grad er din bedrift forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraft (forankret i CSRD)?

Bedriftslederne fikk mulighet til å beskrive hvilken betydning rapportering om bærekraft vil ha for deres bedrift. Flere av bedriftslederne fremhever viktigheten av bærekraftsrapportering for å forbedre konkurranseevnen i markedet og for å imøtekomme leverandørers og kunders forventninger:

Blir stadig mer viktig i konkurransen med internasjonale bedrifter. Større bedrifter forventer at selskapet tar bærekraft alvorlig

Industri

Viktig for kundene

Tjenesteyting

Det er et hygieneverktøy, samtidig som det bygger omdømme for bedriften at man kan rapportere om god håndtering av bærekraft

Tjenesteyting

Betydning for tildeling av offentlige kontrakter

Bygg og anlegg

Noen bedrifter er allerede godt forberedt og har bærekraftprinsipper godt forankret i alle ledd, med blant annet etablerte sertifiseringer og rapporteringssystemer. Det er flere som svarer at en slik rapportering vil ha stor betydning for bedriften, da de er ISO-sertifisert og Miljøtårnsertifisert.

Selv om mange ser positivt på kravene til bærekraftrapportering, uttrykker mange bedriftsledere bekymring, og frykter at rapporteringen vil øke bedriftens arbeidsmengde og kostnader:

Merarbeid og økte kostnader

Tjenesteyting

Betydelig merarbeid og utgifter til det

Fiskeri og akvakultur

Det betyr merarbeid for en allerede presset administrasjon, men vi ser likevel nødvendigheten av at den jobben må gjøres

Tjenesteyting

Metode og datagrunnlag

Forventningsbarometeret for Nord-Norge er basert på spørreundersøkelser. Her gir vi en beskrivelse av metode og datagrunnlag for undersøkelsen våren 2025.

Undersøkelsen våren 2025 er den niende utgaven av Forventningsbarometeret. 508 respondenter deltok i undersøkelsen, omtrent like mange som i tidligere utgaver. Datainnsamlingen ble gjennomført fra 6. til 25. februar 2025. Målgruppen til undersøkelsen var bedrifter i Nord-Norge (Nordland, Troms eller Finnmark). Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk og invitasjonene ble sendt til bedriftene på e-post. For å sikre et tilstrekkelig antall respondenter, ble det sendt ut inntil to påminnelser til dem som ikke svarte.

Næringsgrupper

I likhet med tidligere utgaver av Forventningsbarometeret, har vi delt inn bedriftene i fem hovedkategorier basert på næringskoden som bedriften er registrert i (kodene er basert på [SSBs standard for næringsgruppering](#)).

- **Fiskeri og akvakultur** inkluderer bedrifter med NACE-koder som starter på 03. I tillegg har vi inkludert bedrifter innen sjømatbasert næringsmiddelindustri (10.2).
- **Industri** dekker bedriftene med næringskoder som starter på tall mellom 10 og 33 (med unntak av 10.2).
- **Bygg og anlegg** består av bedrifter som er registrert med NACE-kode som starter på tall fra 41 til 43.
- **Varehandel** dekker bedriftene som har registrert NACE-kode som starter på tall mellom 45 og 47.
- **Tjenesteyting** dekker et bredt spenn av næringer med NACE-koder som starter på tall fra 49 til 96 (unntatt 84).

Målgruppe

Målgruppen var bedrifter i Nord-Norge, med registrert postadresse eller forretningsadresse i enten Nordland, Troms eller Finnmark. Trekkingen av utvalget ble gjort fra Brønnøysundregisteret (Enhetsregisteret). Alle private bedrifter som hadde oppgitt e-postadresse var med i trekkingen, noe som bidrar til å redusere risikoen for skjevheter i utvalget fordi alle bedrifter i utgangspunktet hadde lik sjanse til å bli trukket ut. Bedrifter som nylig har gått konkurs eller er under avvikling, ble fjernet før utsending av undersøkelsen, slik at kun bedrifter som var registrert som aktive mottok e-post. Vi fjernet også bedrifter som hadde enten postadresse eller forretningsadresse utenfor

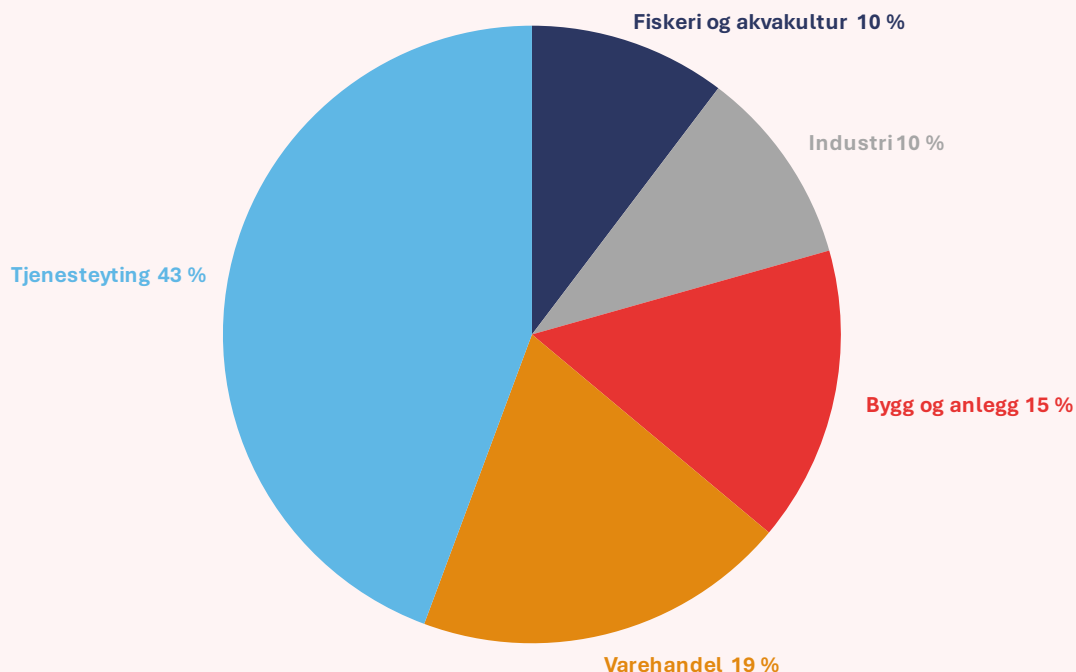
Norge (selv om den andre adressen var i Nord-Norge). Bedrifter med adresse på Svalbard var ikke med i uttrekket og følgelig ikke med i undersøkelsen.

I noen tilfeller var samme e-postadresse oppført for flere bedrifter, og det ble kun sendt ut én invitasjon til hver av disse e-postadressene. For å være sikre på at vi har riktig informasjon, spurte om informasjon om bedriften de svarte på vegne av: Fylke, antall ansatte, omsetning og næring.

Vekting av næringsgrupper

Data er vektet på samme måte som tidligere utgaver av Forventningsbarometeret. Vektemetodikken er basert på et gjennomsnitt av prosentfordelingen av sysselsetting og verdiskaping innen næringsgruppene. Tall for sysselsetting og verdiskaping er hentet fra [SSBs nasjonalregnskap](#).

Figur 38 - Vekting for våren 2025

Testing av forskjeller

Vi har sammenlignet bedriftene ut ifra fylke, hovednæring, antall ansatte og omsetning og har omtalt forskjeller som er statistisk signifikante eller på en annen måte relevante. I tillegg har vi testet for om forskjeller fra forrige undersøkelse er signifikante. Typen statistisk test som er benyttet, er tilpasset etter faglige standarder. Vi har benyttet et signifikansnivå på 95 prosent, som innebærer at vi med 95 prosent sikkerhet kan si at forskjellene er overførbare til populasjonen og ikke skyldes tilfeldigheter.

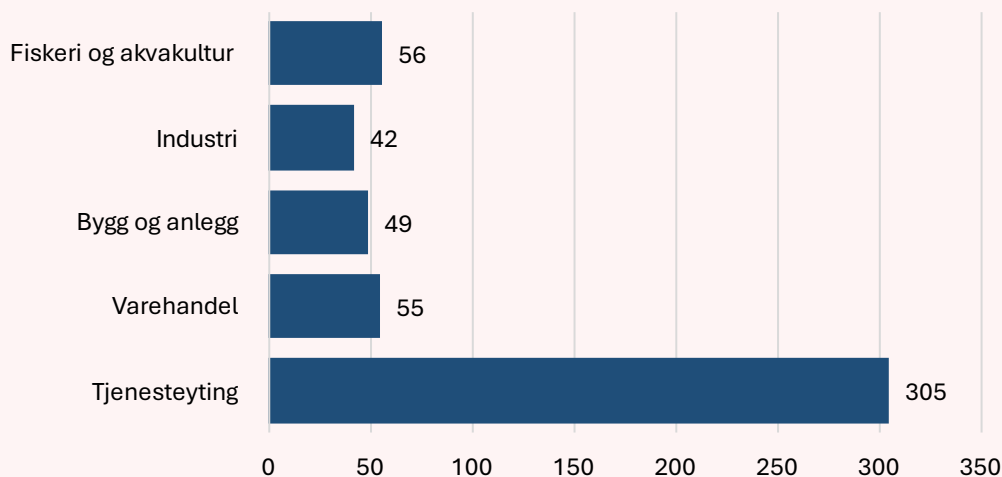
Kvalitative tilbakemeldinger

I utfyllingen av undersøkelsen har vi også åpnet opp for at man kan skrive inn tilbakemeldinger i åpne spørsmål. Svarene vi har fått inn her har vi også brukt i rapporten for å utdype og belyse aktuelle spørsmål og problemstillinger. Ettersom deltakelse i undersøkelsen har vært frivillig og anonymt har vi valgt å anonymisere de åpne svarene. Sitatene er kombinert med bedriftens bransje, men hvor spesifikt vi gjengir bransjen avhenger av anonymiseringshensyn.

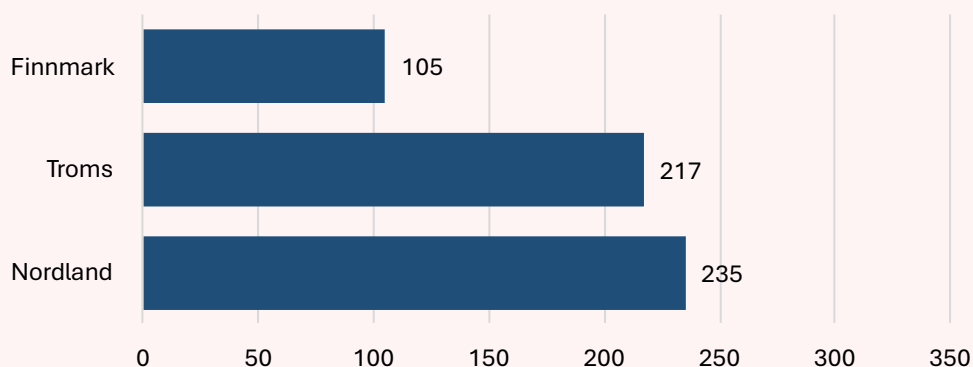
Fordeling av bedriftene

Bedriftene i undersøkelsen fordeler seg slik:

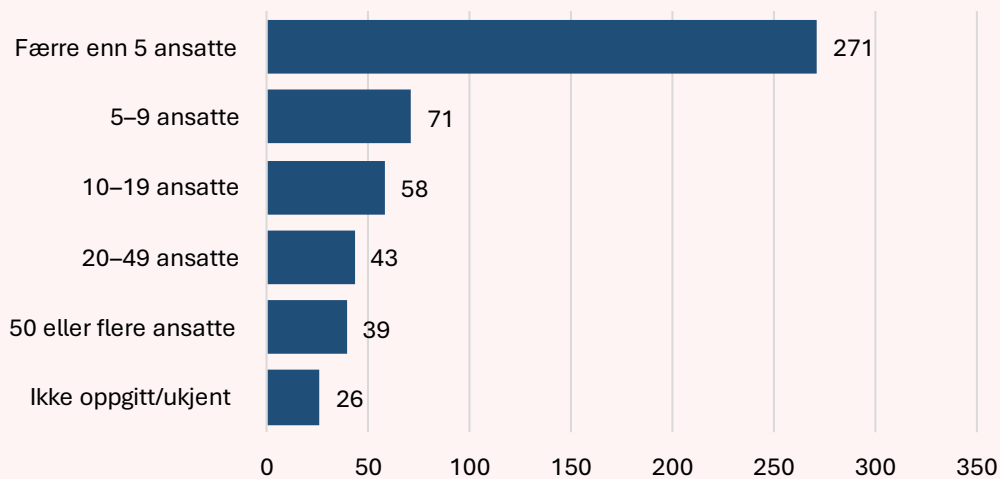
Figur 39 - Antall svar per hovednæring

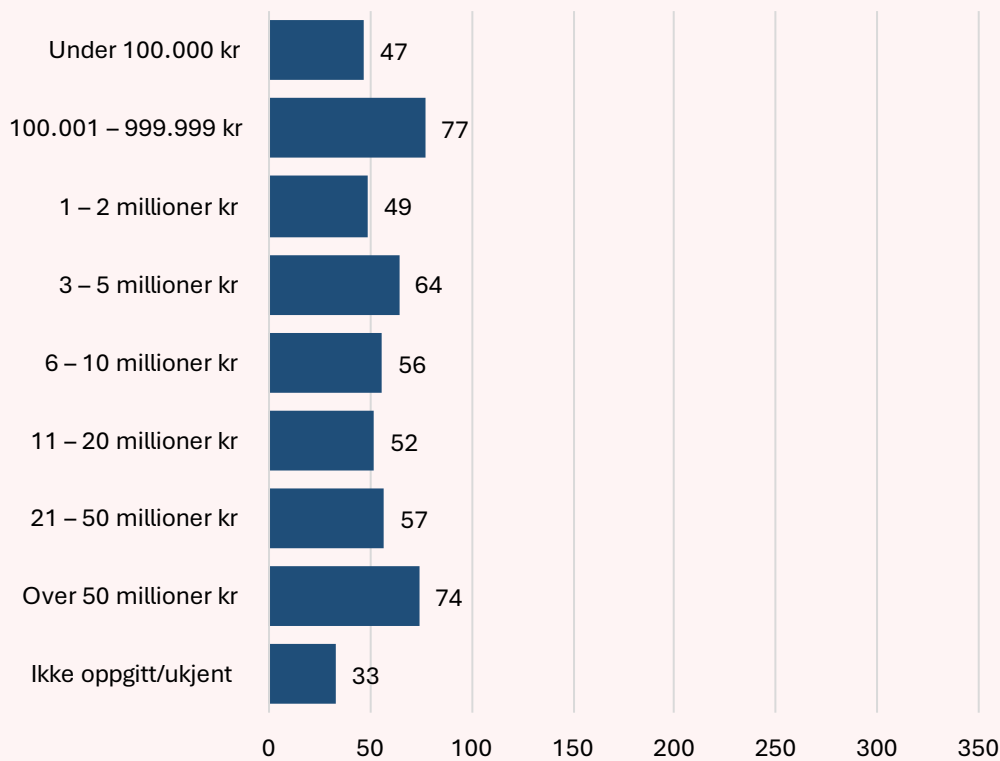
Figur 40 - Geografisk fordeling (noen av bedriftene har virksomhet i flere fylker)

Figur 41 - Antall ansatte

Figur 42 - Omsetning

Beregning av vekstrater

For spørsmålene der respondentene bes om å vurdere prosentvis vekst/nedgang for ulike områder, har vi beregnet vekstrater basert på gjennomsnitt. Anslått vekst er regnet ut ved å først ta midtpunktet, eller medianverdien, av ytterpunktene til svaralternativet, som vist i tabellen under. For eksempel får svaralternativet «Inntil 5 % vekst» verdien 3,5 % (0,035), siden svaralternativet dekker utfallsrommet fra kategorien «Inntil 2 % vekst» til «Inntil 5 % vekst» som maks. Vi behandler den dermed som en vekst på 3,5 %.

ettersom vi ikke vet om det er 2,1 eller 4,99 % vekst. For svaralternativene med reduksjon gjør vi det samme, men med negative verdier. Dette er tilfelle på spørsmålene som inngår i kapitlet «Forventningsbildet våren 2025». Tilsvarende fremgangsmåte er også brukt til å anslå hvor mye bedriftene forventer å investere, der svarkategoriene har intervaller, eksempelvis mellom 1 kr og 50.000.

Tabell 1: Beregning av vekstrater

Svar-alternativ	Mer enn 30 % ned	Inntil 30 % ned	Inntil 10 % ned	Inntil 5 % ned	Inntil 2 % ned	Uendret	Inntil 2 % vekst	Inntil 5 % vekst	Inntil 10 % vekst	Inntil 30 % vekst	Mer enn 30 % vekst
Beregnet verdi	-0,32	-0,20	-0,075	-0,035	-0,01	0,00	0,01	0,035	0,075	0,20	0,32

Den forventede utviklingen for næringene er også beregnet på samme måte som i tidligere utgaver av Forventningsbarometeret, der barometerverdien angir forholdet mellom prosentandelen positive svar og prosentandelen negative svar, uavhengig av hvor positivt eller negativt, ved å summere andelen positive og andelen negative svar og dele det på to. Det ligner dermed på en diffusjonsindeks, men noe forenklet, ettersom det kun viser sum positive svar stilt opp mot sum negative svar. For å gjøre det enklere å tolke disse verdiene, så vi har også gjengitt prosentandelene svar som er positive og negative.

Figurliste

Figur 1 – Utvikling i økonomiske resultat i bedriften siste tre månedene	7
Figur 2 – Utvikling i økonomiske resultat de tre siste månedene, fordelt på næring	8
Figur 3 – Utvikling i økonomiske resultat de tre siste månedene, fordelt på næring. Trendutvikling.....	9
Figur 4 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder. Trendutvikling	10
Figur 5 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring.....	12
Figur 6 – Forventet utvikling i bransjen neste tolv måneder, fordelt på næring. Trendutvikling.	13
Figur 7 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder	14
Figur 8 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder, fordelt på næring.....	14
Figur 9 – Forventet utvikling i nordnorsk næringsliv de neste tolv måneder. Trendutvikling.	16
Figur 10 – Områder som kan påvirke virksomheten de neste tolv måneder	19
Figur 11 – Forventet utvikling i lønnsomhet.....	21
Figur 12 – Forventet utvikling i lønnsomhet, fordelt på næring. Trendutvikling	22
Figur 13 – Forventet utvikling i omsetning	23
Figur 14 – Forventet utvikling i omsetning, fordelt på næring. Trendutvikling	24
Figur 15 – Forventet utvikling i volum	25
Figur 16 – Forventet utvikling i volum, fordelt på næring. Trendutvikling.....	26
Figur 17 – Forventet utvikling i utsalgspris.....	27
Figur 18 – Forventet utvikling i utsalgspris, fordelt på næring. Trendutvikling.....	28
Figur 19 – Forventet utvikling i kostnadsnivå	29
Figur 20 – Forventet utvikling i kostnadsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling.....	30
Figur 21 – Forventet utvikling i antall ansatte.....	31
Figur 22 – Forventet utvikling i antall ansatte, fordelt på næring. Trendutvikling	32
Figur 23 – Forventet vekstrate kommende tolv måneder (vektet)	33
Figur 24 – Forventet utvikling i investeringsnivå	34
Figur 25 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring.....	35
Figur 26 – Forventet utvikling i investeringsnivå, fordelt på næring. Trendutvikling.....	37
Figur 27 – Hvor vanskelig er det for din bedrift å få tak i kvalifisert arbeidskraft?	38
Figur 28 – Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, fordelt på næring.....	40
Figur 29 – Andelen som svarer at tilgang på arbeidskraft til være en begrensende faktor for bedriften, fordelt på næring	42
Figur 30 – Forventninger til antall ansatte om ett år. Fordelt på næring	43
Figur 31 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse.....	44
Figur 32 – Andel bedrifter som har forsøkt å rekruttere uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, fordelt på næring.....	45
Figur 33 – Rekrutteringskanal for siste rekruttering	47
Figur 34 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover?	49
Figur 35 – Hvilken betydning har klimarisiko for virksomhetens strategiske valg fremover? Fordelt på næring.....	51
Figur 36 – Vil klimarisiko påvirke virksomhetens investeringer?	55
Figur 37 – I hvilken grad er din bedrift forberedt på å møte kravene til rapportering om bærekraft (forankret i CSR)?.....	58
Figur 38 - Vekting for våren 2025.....	61
Figur 39 - Antall svar per hovednæring	62
Figur 40 - Geografisk fordeling (noen av bedriftene har virksomhet i flere fylker).....	62
Figur 41 - Antall ansatte	63
Figur 42 - Omsetning	63